มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติ
การวิจัยประยุกต์มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ครั้งที่ 6 ประจำปี 2567
National Conference in Applied Research
NCAR NBU

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์ในยุคดิจิทัล

Educational Management for Human Capital Development in Digital Era

จัดโดย...
สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) ร่วมกับ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

วันศุกร์ที่ 29 มีนาคม 2567
ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

ด้านศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 1/2

WWW.NORTHBKK.AC.TH

สารบัญ

			หน้า
E023L	การสื่อความหมายของตัวละครหญิงผ่านบทเพลงไทยสากลในบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมตัวละคร	ศิริฉัตร ประเสริฐ Wenqixie ภัทราภรณ์ เผือกฟัก Ruibiaodeng ปิยะพันธ์ วัชรนุกุล กรัณฑรัตน์ หัสจำนงค์	495
E023S	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กลุ่มโรงเรียนเมืองฉะเชิงเทรา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	นัจนันท์ ไชยธวัช ภารดี อนันต์นาวี พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง	510
E024L	การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2	วิษณุพงศ์ โล่กิม	527
E024S	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด	สรารัตน์ วิรัญโท กุลจิรา รักษนคร	541
E025L	ผลของการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถในการจับใจความของเด็กปฐมวัย	อรชุดา กอสลิ	554
E025S	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูกับการบริหารวิชาการของโรงเรียน ในกลุ่มอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	พัทภา สารมะโน ภารดี อนันต์นาวี พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง	565
E026L	ผลการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีต่อทักษะการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัย	นนทชนนปภพ ปาลินทร รุจิรา ศรียันต์	578
E027S	แรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนในอำเภอบ้านหมี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาลพบุรี	ชญานิษฐ์ ทองมีศรี เพชราวลัย ถิระวณัฐพงศ์ วิโรจน์ หมื่นเทพ	588

E024L: การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

THE PROVISION OF ENVIRONMENT CONDUCIVE LEARNING IN THE NAWASIRI NAKHARIN CAMPUS. THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

วิษณุพงศ์ โล่กิม [1], ภูวนัย สุวรรณธารา [2]
[1,2] บัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา อายุ ระดับผลการเรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ประชากรทั้งหมด 9 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ฯ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 2,380 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 331 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างด้วย ค่าที ค่าเอฟ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. =.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. =.69) รองลงมา คือ ด้านกายภาพ ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .65) และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหาร ($\overline{X}$ = 3.96, S.D. = .66) และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต นวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการเรียน อาชีพผู้ปกครอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้, โรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Abstract

This research aims to 1) study the provision of environment conducive learning in the Nawasiri Nakharin Campus, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 2) compare the provision

of environment conducive learning among 9 schools in the Nawasiri Nakharin Campus, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, categorized by their grade, age, academic achievement level, and parents' occupation. The sample for this research consisted of 2,380 students from Mathayom 1-6 (Grade 7-12), Sainampeung School, using a simple random sampling technique with Krejcie and Morgan's table, resulting in 331 samples. A simple random sampling was conducted by drawing lots. Data were collected using a five-level scale questionnaire with a reliability of .93. Data analysis involved frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and one-way analysis of variance.

The study reveals that the provision of environment conducive learning in the Nawasiri Nakharin Campus, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, is generally at a high level ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = .66). When examined by aspect, it shows that the provision of environment conducive learning in these schools is high in all aspects, ranking from the highest with academic aspect ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = .69), physical aspect ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .65), and management aspect ($\overline{X}$ = 3.96, S.D. = .66) respectively. Additionally, the provision of environment conducive learning in the Nawasiri Nakharin Campus, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 categorized by their grade, academic achievement level, and parents' occupation did not differ statistically significant in all aspects except in age aspect was significantly different at the .05 level.

Keywords: Providing an environment conducive to learning in the Nawasirinakarin School consortium under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้ให้ความหมายของการศึกษาในมาตรา 4 ไว้ว่า “การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” สอดคล้องกับการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในหมวดที่ 4 มาตรา 24 (5) ความว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ” (กระทรวงศึกษาธิการ. พ.ศ. 2562)

ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ถูกต้องเหมาะสมนั้น นับได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากในการจัดการศึกษา เพราะจะทำให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่น่าเรียน อันจะนำมาซึ่งความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ การดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมนั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของทางสถานศึกษาจะต้องกำหนดให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสังคม ดังนั้น ทางสถานศึกษาจึงควรจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เหมาะสม

สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดนโยบาย ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด วิจิตร ศรีสะอ้าน (2535: 588; อ้างถึงใน พระมหาขุนทอง อคฺควโร (สนนำพา). 2554: 194 Journal of Yanasangvorn Research Institute Vol.10 No.1 (January-June 2019): 17 ซึ่งสถานศึกษาที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมไม่ดี จะทำให้ผู้เรียนตลอดจนคนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสถานศึกษา แต่ถ้าสถานศึกษามีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้ผู้เรียนอยากไปโรงเรียน ซึ่งสิ่งแวดล้อมนี้อาจช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสนใจ และเรียนรู้ได้มากขึ้น หรือทำให้ผู้เรียนเบื่อไม่อยากเรียนได้ (กุลยา ก่อสุวรรณ. 2553: 100)

การจัดสภาพแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจึงควรมีการปรับเปลี่ยนสภาพ-แวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน และเป็นศูนย์กลางของแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและท้องถิ่นได้ สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ให้กับผู้เรียนได้ (มงคล ประเสริฐสังข์. 2553) ซึ่ง อารียา สตารัตน์ (2556: 51)ได้สรุปผล การดำเนินงานและการปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน โดยผู้บริหารร่วมกับครูและผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษาต้องพิจารณาองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านวิชาการ

ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นทิศทางในการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงกำหนดนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 ดังนี้ 1. ปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติและขับเคลื่อนพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของ ในหลวงรัชกาลที่ 10 สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม และประชาธิปไตยสู่ ห้องเรียนวิถีใหม่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล 3. ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามแนวคิดพหุปัญญาอย่างมีความสุขและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม 4. ส่งเสริมและพัฒนาการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมิน PISA 5. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีจิตอาสาและสร้างภาวะผู้นำด้วยกระบวนการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และส่งเสริมกิจกรรมสภานักเรียนในโรงเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดี และแสดงออกด้านประชาธิปไตยอย่างสร้างสรรค์ 6. ส่งเสริม นิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ให้เด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ เด็กพิการและด้อยโอกาส โดยบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายทุกภาคส่วน 7. ส่งเสริม และพัฒนาการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะและความเป็นเลิศตามพหุปัญญาและ Soft Power อย่างเต็มศักยภาพ 8. เสริมสร้างความปลอดภัยของสถานศึกษา ให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ 9. สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพที่หลากหลายสู่การมีงานทำ และเหมาะสมตามศักยภาพ 10. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (2566) นโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568

สหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีทั้งหมด จำนวน 9 โรงเรียน คือ 1. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต 2. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ 3. โรงเรียนสิริรัตนาธร 4. โรงเรียนราชดำริ 5. โรงเรียนศรีพฤฒา 6. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย 7. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง 8.โรงเรียนปทุมคงคา และ 9. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ มีความต้องการที่จะพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ให้มีคุณภาพทางการศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียนโดยการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1. ด้านกายภาพ มีการพัฒนาห้องเรียนให้เป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ โดยเป็นห้องเรียนที่ส่งเสริมสร้างแรงบันดาลใจ Creative Space ให้นักเรียนได้มีพื้นที่โล่ง ได้คุยได้สนทนา แสดงออกที่ใกล้ชิดกับคุณครูผู้สอน มีพื้นที่ที่สร้างแรงบันดาลใจ เช่น พื้นที่สำหรับการโชว์ของ พื้นที่แสดงของหรือผลงานของนักเรียนที่เด่นออกมา นักเรียนมีพื้นที่ส่วนตัว มีสื่อต่าง ๆ ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน การลงมือปฏิบัติงานเฉพาะกลุ่มได้ รวมถึงมีพื้นที่ส่วนกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่ม และสถานที่ในการเล่นกีฬา ออกกำลังกาย สถานที่ในการพักผ่อนทำกิจกรรมหลังเลิกเรียนอย่างเพียงพอ 2. ด้านการบริหาร บางโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ยังขาดการจัดโครงสร้างในการบริหารงานที่ชัดเจน ครูมีหลายหน้าที่ รวมทั้งครูมุ่งเน้นการจัดทำเอกสารเพื่อรับการประเมินในด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการชั้นเรียนให้เหมาะสมต่อผู้เรียน 3. ด้านวิชาการ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งต้องปรับรูปแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น และครู อาจารย์ ควรมีการประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และกระตุ้นกระบวนการคิดในระดับสูงของผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำผลสะท้อนกลับสู่ผู้เรียนช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงวิธีแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้หลากหลายสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในอนาคต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 (2566) ข้อมูลพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน ในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา พร้อมทั้งกำหนดเป็นแนวทางเพื่อส่งเสริม การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ภายในสถานศึกษาตามความเหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยมีสาระการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ แอสติน (Astin. 1971: 3) คือ ด้านกายภาพ ด้านการบริหาร และด้านวิชาการ ดังภาพต่อไปนี้

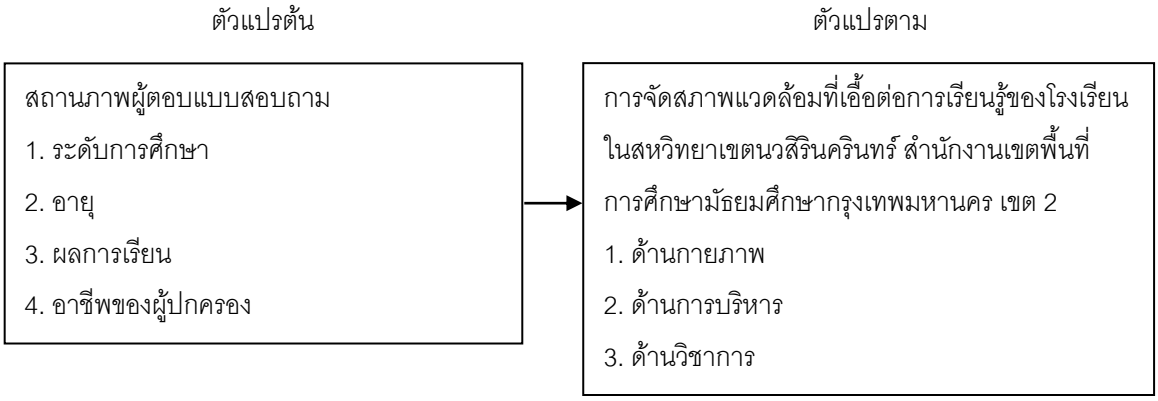

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกัน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกัน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 9 โรงเรียน แล้วสุ่มได้โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน 2,380 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ฯ โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multiple-stage Sampling) ดังนี้ ขั้นที่ 1 เลือกโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากได้โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ขั้นที่ 2 เปิดตาราง Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan ประชากร จำนวน 2,380 คน ได้ค่ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 คน ขั้นที่ 3 สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified Random Sampling)

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ คือ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้ปฏิบัติงานในขณะทำงาน ได้แก่ เสียงดัง ความร้อน ความสั่นสะเทือน แสงสว่าง ความกดดันบรรยากาศ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งบริเวณสถานที่ทำงาน ด้านการบริหาร คือสภาพของปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ภายในและ

ภายนอกองค์การของรัฐ และเอกชนซึ่งสามารถส่งอิทธิพลมายังภายในของระบบการบริหารองค์การ อันมีผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จของการบริหารงานในองค์การ และด้านวิชาการ คือ สถานการณ์ที่เอื้อต่อการศึกษาของนักศึกษา เช่น บรรยากาศในการเรียนการสอน กิจกรรมการ เรียนการสอน วิธีสอน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การวัดผล ตลอดจนบรรยากาศ ทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert. 1967: 247)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 3 คน ให้พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.65-1.00 โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 50-100) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนในโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach. 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .970

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อขอเก็บข้อมูลจากครูและขอนัดวันเวลาในการเก็บข้อมูลกับนักเรียน
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามวัน และเวลาที่ได้นัดหมายไว้กับโรงเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจนครบทั้งหมด 331 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2566 ถึง 31 สิงหาคม 2566
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาพิจารณาและตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. ค่าสถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในกรณี 2 กลุ่ม

4. ค่าสถิติ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) ใช้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า

1.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านวิชาการ รองลงมา คือ ด้านกายภาพ และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหาร

1.1.1 ด้านกายภาพ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับความปลอดภัย เช่นถังดับเพลิง รองลงมาคือ มีการจัดทำทางเดินระหว่างอาคารเรียน สะดวก และปลอดภัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ มีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับการค้นคว้า เช่นห้องสมุด สวนพฤกษศาสตร์ สวนเกษตร

1.1.2 ด้านการบริหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ มีการสร้างบรรยากาศที่ดี และมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกันภายในโรงเรียน รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้ครู นักเรียน นักศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ มีการจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของโรงเรียน

1.1.3 ด้านวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ มีการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น การแสดงออกในชั้นเรียน รองลงมาคือ มีบรรยากาศการเรียนการสอนอย่างอบอุ่น และเป็นมิตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2. การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา อายุ ผลการเรียน และอาชีพผู้ปกครอง

2.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามผลการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอาชีพผู้ปกครองโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.03, S.D. = .66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.08, S.D. = .69) รองลงมา คือ ด้านกายภาพ ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .65) และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหาร ($\overline{X}$ = 3.96, S.D. = .66) และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต นวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากครูผู้สอนในโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ให้ความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะและความรู้ตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในการจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศในโรงเรียน ด้านกายภาพทั้งในและนอกห้องเรียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อนักเรียน ทำให้เยาวชนยุคใหม่ได้รับการศึกษาที่ดีและเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองในทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ มีการใช้สื่อและกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อช่วยดึงดูดความสนใจแก่ผู้เรียนได้ ด้านกายภาพ มีการจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงามและปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณทิพย์ พนายิ่งไพศาล (2558: 80) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรคู่ขนาน โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรคู่ขนาน โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ก้อนขาว (2558: 71) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศรัทธาสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนศรัทธาสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากอาคารเรียนและสถานที่จัดกิจกรรมมีการตกแต่งให้เหมาะสม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด มีการทำความสะอาดดูแลอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมี

สื่อการเรียนรู้ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในจัดกิจกรรม โรงอาหารมีการจัดตกแต่งสาระความรู้เกี่ยวกับด้านโภชนาการ ที่ส่งเสริมบรรยากาศการรับประทานอาหารของผู้เรียน โรงอาหารมีการแยกประเภทของขยะอย่างชัดเจน และมีบรรยากาศที่ดี มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีการจัดตกแต่งสภาพภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบห้องสุขาอย่างสวยงาม และห้องสุขามีอากาศถ่ายเทได้สะดวก สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนนั้นจะช่วยให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน และการใช้บริการด้วยความสะดวกและปลอดภัยของสถานที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมวิพา ทายประโคน (2560: 59) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณทิพย์ พนายิ่งไพศาล (2558: 80) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรคู่ขนาน โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรคู่ขนาน โรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ด้านกายภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากครูผู้สอนได้จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศน่าอยู่ น่าเรียน ครูมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนในการทำกิจกรรม มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อหาของการเรียน และมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าร่วมตามความถนัดหรือสนใจ ของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบรบอย (Brayboy. 2013: 1158-A) ได้ศึกษาอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่อการสร้างแรงจูงใจที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมเชื้อสายชนพื้นเมืองของอเมริกาในรัฐแคโรไรนา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนได้คะแนนสอบผ่านเกณฑ์ มีคะแนนจากการวัดแรงจูงใจดีมาก ทำให้สรุปได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอ็ตเวิร์ต (Edward. 2007: 1278) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของโรงเรียนกับแรงจูงใจความประพฤติและความสำเร็จของนักเรียน พบว่า ความพร้อมในการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของโรงเรียนมีผลต่อระดับของแรงจูงใจความประพฤติและความสำเร็จ โดยนักเรียนในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีระดับของแรงจูงใจความประพฤติและความสำเร็จสูง

1.3 ด้านการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากมีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความปลอดภัยในการเรียน การจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ทุนการศึกษาค่าพาหนะ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน และได้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาทำให้นักเรียนได้รับข่าวสารความรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย มี ความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ มีส่วนร่วมในการเสนอระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิถีประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน และยังมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความรัก ความสามัคคี สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภาภรณ์ พายสำโรง (2552: 77) ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพรพงษ์กุล

จังหวัดสระแก้ว พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพรพงษ์กุลจังหวัดสระแก้ว ด้านการบริหาร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ทองสำฤทธิ์ (2561: 79) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ด้านการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การทดสอบสมมติฐาน

2.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงาน-เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในสภาพ-แวดล้อมเดียวกัน ทางโรงเรียนจัดการบริการด้านต่าง ๆ ให้เหมือนกัน มีกิจกรรมเสริมเหมือนกัน มีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน ประกอบกับการรับรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนด้านวิชาการที่ได้รับจากครูผู้สอนเหมือนกัน นอกจากนี้ผู้บริหารและครู ของโรงเรียนให้ความสำคัญกับการจัดสภาพการเรียนรู้ในทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรศักดิ์ วุฒิวิชญานันต์ (2559: 54) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึงจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึงจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียน ในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทุกระดับ ทั้งด้านวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ด้านการบริหารเป็นงานหลักทั้งในมุมมองของการบริหาร และการปฏิบัติภารกิจของครูถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้น ๆ เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามถึงแม้จะมีอายุที่แตกต่างกันก็มีความคิดเห็นในการจัดสภาพ-แวดล้อม การเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา แก่นพุฒ (2562: 189) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขนาดใหญ่ของโรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขนาดใหญ่ของโรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีการการบริหารสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาขนาดใหญ่ของโรงเรียนกาญจนานุเคราะห์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าบุคลากรและนักเรียนของโรงเรียนกาญจนา-นุเคราะห์ มีความคิดเห็นที่จะพัฒนาและสนับสนุนให้เกิดการปรับเปลี่ยน เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนในอนาคตคล้าย ๆ กัน โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารและด้านกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาของโรงเรียนกาญจนานุเคราะห์

2.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามระดับผลการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .030 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนที่มีระดับผลการเรียน

ต่างกันแม้อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ทางโรงเรียนจัดการบริการด้านต่าง ๆ เหมือนกัน มีกิจกรรมเสริมเหมือนกัน มีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน ประกอบกับการรับรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนด้านวิชาการที่ได้รับจากครูผู้สอนเหมือนกัน แต่ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านการบริหารของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา สันป่าแก้ว (2559 : 60) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับผลการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรศักดิ์ วุฒิวิชญานันต์ (2559: 54) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึงจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึงจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับผลการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามอาชีพผู้ปกครองโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก ผู้ปกครองในทุกอาชีพต่างมองเห็นคุณค่าของการศึกษา ย่อมต้องการให้นักเรียนในความปกครองมีอนาคตที่ดีกว่าตนเอง ดังนั้นผู้ปกครองทุกอาชีพจึงมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีณา จินดาศรี (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านคลองตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านคลองตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร ธัญญาวุฒิ (2556: 34) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารสภาพแวดล้อมของโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารสภาพแวดล้อมของโรงเรียนพนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา” จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จำแนกตามอาชีพผู้ปกครองโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน และด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากร ในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา ในการปฏิบัติงาน มีการสนับสนุนงบประมาณและ อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียน และชุมชน ตลอดจนมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของโรงเรียน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียนได้ต่อไป

2. ควรมีการจัดบริเวณการจราจร ทางเท้า ถนนสำหรับรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และจัดที่จอดรถเป็นสัดส่วน จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของนักเรียน และควรมีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับการค้นคว้า เช่น ห้องสมุด สวนพฤกษศาสตร์ สวนเกษตร เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการของนักเรียนที่มีต่อจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3. ควรมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัญหาด้านกายภาพให้เหมาะสม ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และสามารถรองรับการพัฒนาของโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2558). **สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2558, จาก http:/www.thairat.co.th/content/232635.

กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). **การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย**. กรุงเทพฯ: สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง.

ญาณทิพย์ พนายิ่งไพศาล. (2558). **ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ทางการเรียนของนักเรียนหลักสูตรคู่ขนานโรงเรียนมัธยมตากสินระยอง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นฤมล ก้อนขาว. (2558). **การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนศรัทธาสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา

นิตยา แก่นพุฒ. (2562). **การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของโรงเรียนกาญจนา**.

เบญจพร ธัญญาวุฒิ. (2556). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารสภาพแวดล้อมของโรงเรียนพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา**.

ปวีณา สันป่าแก้ว. (2559). **ความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนบ้านเนินพลับหวาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

พระมหาขุนทอง อคฺควโร. (2554). **ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545. และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ 2553.

พิมวิพา ทายประโคน. (2560). **การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มเกาะจันทร์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

มงคล ประเสริฐสังข์. (2553). **การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ของโรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ สำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

วัชรศักดิ์ วุฒิวิชญานันต์. (2559). **ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 1 (สถาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึงจังหวัดชลบุรี**. งานวิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วีณา จินดาศรี. (2559). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนบ้านคลองตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.** การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561.** กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สุภาวดี ทองสำฤทธิ์. (2561). **การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1.** หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อาภาภรณ์ พายสำโรง. (2552). **การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนพรพงษ์กุล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Astin, A. W. (1971). **The College Environment.** New York: American Council on Education, Brayboy.

Cronbach, L. J. (1990). **Essential of Psychological Testing.** 5th ed., New York: Harper & Collins.

Edward, N. (2007). School Facilities and Student Achievement: Student Perspectives on the Connection between the Urban Learning Environment and Student Motivation and Performance. **Dissertation Abstracts International.** 67(10): 1278.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Acttivitier. **Journal of Educational and Psychological Measurement.** 30(3): 607-610.

Likert, R. (1987). **New Patterns of Management.** New York: McGraw-Hill.

รายงานสืบเนื่อง การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชพฤกษ์วิชาการ ครั้งที่ 2 Proceedings

วันศุกร์ที่ 24 พฤศจิกายน 2566
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

เล่มที่ 3 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ชื่อผลงาน	เจ้าของผลงาน	หน้า
ทักษะทางสังคมที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิ๊กซอว์ เรื่องอัตราส่วนทางการเงิน รายวิชารายงานทางการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 สาขาวิชาการบัญชี	สุพัฒนา นาคประดิษฐ์	539
ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร	คมกริช กระสี นิวัตต์ น้อยมณี	555
ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร	อนามิกา ภัทรหิรัญโชติ นิวัตต์ น้อยมณี	574
ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	นุชรี คงนอง นิวัตต์ น้อยมณี	590
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการประมาณการระบบไฟฟ้า ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน	ณัฐวุฒิ ชูโรย วรางคณา ยังคีรี เลิศพร อุดมพงษ์	600
การพัฒนาทักษะการคิดคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง จำนวนเต็มผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกม Vonder Go สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนภูบดินทร์พิทยาลัย จังหวัดชุมพร	ปรัชญา ผลจันทร์ เนตรชนก ชุมชุย เลิศพร อุดมพงษ์	615
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1	พิราวรรณ สมหวัง	629
การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1	เพชรล้อมทอง อ่อนเรียบร้อย	644
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในสำนักงานบริษัทเอกชนเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร	ศรินทิพย์ พิริยะสถิต อนันต์ ธรรมชาลัย สุดาภรณ์ อรุณดี	657

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร

Teacher's Satisfaction towards Transformational Leadership Of School Administrators School Network 36, Bangkok Metropolis

คมกริช กระสี[1], นิวัตต์ น้อยมณี[2]

[1-2]หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, E-mail: khomgrich26@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำนวน 113 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมา คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของครู, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

Abstract

The purposes of this research were to 1) study teacher's satisfaction towards transformational leadership of school administrators school network 36, Bangkok metropolis. 2) compare teacher's satisfaction towards transformational leadership of school administrators school network 36, Bangkok metropolis by gender, education, age and work experience. The sample of this research were teacher network 36, Bangkok metropolis, 113 people. by stratified random stratification according to the proportion of the population and the sample then simply randomize. The instruments used in the study was a 5 – level rating scale questionnaire with the reliability of the whole edition at the level.98. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation, t-test, and One Way ANOVA.

The results were as follows: 1) Teacher's satisfaction towards transformational leadership of school administrators school network 36, Bangkok metropolis Overall an a high level. When considering each aspect, it was found that the average first was the aspect of inspiration, followed by the aspect of intellectual stimulation. And the aspect that ranked last was the aspect of taking into account the individuality. 2) Comparison results teacher's satisfaction towards transformational leadership of school administrators school network 36, Bangkok metropolis found that Teacher's satisfaction towards transformational leadership of school administrators school network 36, Bangkok metropolis classified by gender and age found that Overall were no different classified by education and work experience Overall, significantly different at the statistical level of .05

Keywords: teacher's satisfaction, transformational leadership

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม การทำให้บุคคลในชาติมีคุณภาพ มีศักยภาพเพื่อเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศนั้นต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาช่วยสร้างความรู้ความคิด ทักษะเจตคติให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัย แล้วนำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหารวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดี

ขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การศึกษามีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศจากการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ผ่านมามีปัญหาและข้อเสนอในการพัฒนาการบริหารการศึกษาในอนาคตหลายประการ (ภารดี อนันต์นาวี, 2557: 321) การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่ได้ให้ความสำคัญการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัย ที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะพร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสร้างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560: 1)

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษาก็ย่อมได้รับผลกระทบเช่นกัน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้องค์การไปสู่จุดหมาย ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานภายในองค์การ คือ การมีผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่จะสามารถนำพาองค์การให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันที่ปฏิบัติงานเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกนได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธประจำกาย ของผู้บริหารและผู้นำที่เป็นนักบริหารมืออาชีพ ที่จะสามารถสร้างอำนาจชักนำและมีอิทธิพลได้เหนือผู้อื่น ตัวชี้วัดการนำของผู้บริหารที่ได้ชื่อว่ามืออาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของงาน (สุภัททา ปิณฑะแพทย์, 2557: 32) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะเป็นแบบอย่าง เป็นผู้นำและผู้ประสานงานในการบริหาร ทั้งนี้ การใช้ภาวะผู้นำที่ชาญฉลาดจะส่งผลให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานอุทิศตนเพื่องานเกิดความรู้สึกและเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ มีความกระตือรือร้น มีความสุขในการทำงาน และย่อมอุทิศตนเพื่อความสำเร็จของงาน (กอบศักดิ์ มูลมัย, 2554: 115)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และสมมติฐานของสมาชิกในองค์การและสร้างความผูกพันในการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์การ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของผู้นำที่มีต่อผู้ตาม แต่ผลกระทบของอิทธิพลนั้นเป็นการให้อำนาจแก่ผู้ตามให้กลับมาเป็นผู้นำ และเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงหน่วยงานในกระบวนการการเปลี่ยนแปลงองค์การ ดังนั้น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงถูกมองว่าเป็นกระบวนการร่วมและเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของผู้นำในระดับต่าง ๆ ในหน่วยงานย่อยขององค์การ (Mushin sky, 1997: 373) ทั้งนี้ Bass and Avolio (1994: 19) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงว่าสามารถเห็นได้จากผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้ร่วมงานและผู้ตามมองตนเองและมองงานในแง่มุมหรือกระบวนทัศน์ ใหม่ ๆ ทำให้เกิดการตระหนักรู้ ในเรื่องวิสัยทัศน์ และภารกิจ ของทีม และองค์การ พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับความสามารถที่สูงขึ้น และศักยภาพที่

มากขึ้น ผู้นำจะชักนำให้ผู้ตามมองไกลเกินกว่าความสนใจของเฉพาะตนไปสู่อุดมการณ์ที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ การบรรลุสั่งการแห่งตน และความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งของตนเองของผู้อื่น ๆ รวมทั้งขององค์การและสังคม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้ จะประกอบด้วย การสร้างบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จากแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้ จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับสังคมไทยที่ต้องได้รับการพัฒนาให้พ้นจากภาวะวิกฤตให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และช่วยพัฒนาสังคมได้ อีกทั้งมีความเป็นสากลเหมาะสมกับยุคปัจจุบัน (Bass and Avolio, 1990: 19) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการยกระดับและกระบวนการซึ่งผู้นำและผู้ตาม ต่างยกระดับซึ่งกันและกันในด้านศีลธรรมและแรงจูงใจให้สูงขึ้น โดยผู้นำจะกระตุ้นจูงใจผู้ตามให้กระทำมากกว่าที่ผู้ตามคาดหวังไว้ว่าจะกระทำและผู้ตามจะสร้างความผูกพันต่อจุดประสงค์ขององค์การ โดยผู้นำกระตุ้นให้ผู้ตามดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ขององค์การ และผู้นำแสดงคุณลักษณะที่เป็นตัวแบบหรือแบบอย่างในการปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติแก่ผู้ตามตลอดจนการเพิ่มอำนาจ และช่วยเหลือผู้ตาม (อารี กังสานุกูล, 2553: 29)

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำ เพราะภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญสำหรับองค์กรทุกระดับ ทั้งในขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารย่อมจะนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ (สุทิน สุทธิอาจ, 2550: 15) สรุปความสำคัญของภาวะผู้นำไว้ว่า การบริหารงานต่าง ๆ ขององค์กรทุกขนาดต้องมีผู้นำจะได้มาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งมาก็ตามต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความ สามารถ มีภาวะผู้นำที่ดี เพราะการปฏิบัติงาน ผู้นำถือเป็นหัวใจสำคัญขององค์กรและผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ถือว่าเป็นผู้นำในหน่วยงานทั้งสิ้น ในวงการศึกษาก็เช่นเดียวกัน (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2552: 235) กล่าวว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงมหาวิทยาลัย ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการทำงานของครูดังที่ (วิโรจน์ สารรัตนะ 2557: 23) วิเคราะห์ความสำคัญของภาวะผู้นำใน 3 ประเด็น คือ ผู้บริหารจะต้องตระหนักว่า การจูงใจและภาวะผู้นำเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติและมีผลต่อการปฏิบัติงานว่าจะดีหรือไม่ และคนเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงาน หากไม่มุ่งพัฒนาคน ไม่พัฒนาภาวะผู้นำแม้จะมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงใดก็ไม่อาจจะเติบโตก้าวหน้าได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เพราะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อ

ประสิทธิผลและคุณภาพของการจัดการศึกษาและทำให้การทำงานในระบบราชการเดินไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น (สินินาฎ โพธิจิญญาโน, 2554: 66 และ ซาลีฮะ ดะเซ็ง, 2555: 58)

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญขึ้นในองค์กร เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการนำการเปลี่ยนแปลง โดยการสร้างวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และวัฒนธรรมขององค์กร พร้อมไปกับการส่งเสริมให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ให้ได้ผลงาน ผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ (ญาณี ขำสุวรรณ, 2560: 40) ซึ่งผู้บริหารทุกคนในปัจจุบันควรมี คือ พฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการกระบวนการจัดการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามปฏิสัมพันธ์ที่ผู้นำ และผู้ตามมีต่อกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสองฝ่าย ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ดีต้องตระหนักถึงความต้องการของผู้ตาม และกระตุ้นผู้ตามให้เกิดจิตสำนึก ยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้นตามลำดับขั้นความต้องการ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงยังเปลี่ยนแปลงความเชื่อและทัศนคติของผู้ตาม สร้างแรงบันดาลใจทำให้เกิดการตระหนักรู้ในภารกิจและวิสัยทัศน์ ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวม และมุ่งที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน กระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานหรือผู้ตามจะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (รอฮิม สุหลง, 2565: 32)

กรุงเทพมหานครเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีระเบียบการปกครอง ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการมาจากการเลือกตั้ง และเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของ กรุงเทพมหานครและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรมและมีทักษะในการดำรงชีวิต โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 80 เครือข่าย โดยแบ่งเขตตามการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร, https://sites.google.com, 26 เมษายน 2565)โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแสงหิรัญวิทยา โรงเรียนวัดราชโกษา โรงเรียนวัดขุมทอง โรงเรียนขุมทอง (เพชรทองคำอุปถัมภ์) โรงเรียนตำบลขุมทอง (ประชาอุทิศ) และโรงเรียนประสานสามัคคี จากการรายงานของโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาได้มีการขอย้ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัญหาการย้ายของครู อาจมีสาเหตุมาจากการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้เกิดกับบุคลากร มีการกระตุ้นให้บุคลากรใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และเข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นรายคน ให้ความสำคัญบุคลากรทุกคน มีวิสัยทัศน์ บริหารงานด้วยความโปร่งใส ก็จะสามารถพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า ครูก็มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน และมีความผูกพันกับองค์กร แต่ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานแบบยึดพวกพ้องไม่ให้ความสำคัญกับคนหมู่มาก

บริหารงานโดยไร้เป้าหมายขาดการวางแผน ใช้คนไม่ถูกกับงาน ก็อาจเป็นสาเหตุทำให้ครูเกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ในการทำงาน ซึ่งอาจมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน มีการเปลี่ยนแปลงครูและผู้บริหารสถานศึกษาบ่อยครั้ง ประการสำคัญผู้บริหารที่มาบริหารนั้นก็เพียงเพราะเป็นทางก้าวผ่านสู่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงขาดการดูแลและเอาใจใส่ในการบริหารงาน (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564: 13) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริหารของตนให้เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษา สร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในตนเอง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความกล้าคิด กล้าทำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในสถานศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาการบริหารงานจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรทุกแห่ง ในยุคปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพและสู่มาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ตามหลักการและทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ แบส และอโวลิโอ (Bass and Avolio, 1994: 9-19) ได้แก่ 1) ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 4) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ดังภาพต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

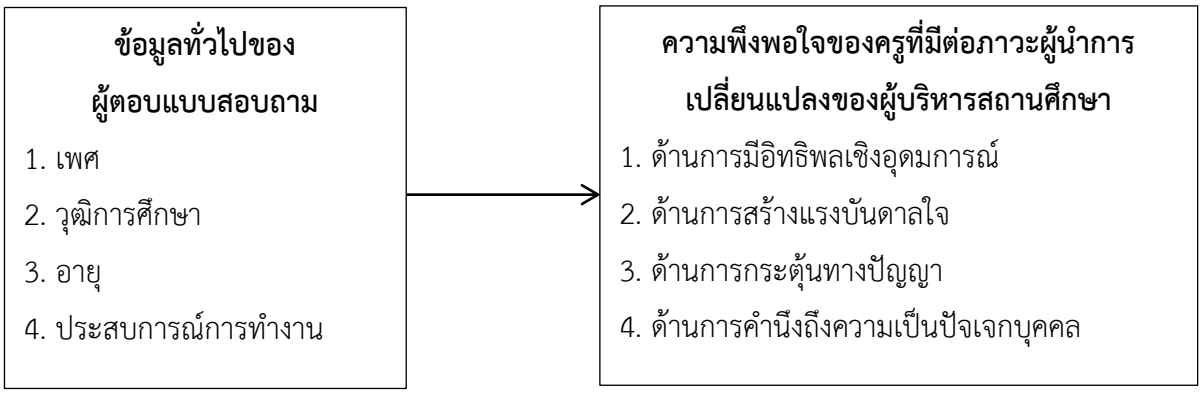

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967: 247) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ให้พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 50-100) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .98

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

(n=113)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\bar{x}$	SD.	ความพึงพอใจ	อันดับ
1. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	4.29	0.69	มาก	
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.35	0.69	มาก	
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.33	0.68	มาก	
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.19	0.74	มาก	
รวม	**4.29**	**.67**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.29, SD=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$= 4.35, SD=0.69) รองลงมา คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x}$=4.33, SD=0.68) และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x}$= 4.19, SD=0.74)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

(n=113)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร	เพศ				t	P
	ชาย (n=32)		หญิง (n=81)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	4.42	0.52	4.26	0.74	.783	.191
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.37	0.53	4.29	0.74	1.416	.079
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.50	0.56	4.27	0.72	1.530	.229
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.49	0.62	4.12	0.78	1.375	.496
รวม	**4.34**	**0.52**	**4.24**	**0.72**	**1.333**	**.206**

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.24, SD=0.72-4.42, SD=0.52) ครูเพศชายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.42, SD=0.52) และครูเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.24, SD=0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$=4.50, SD=0.53) รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x}$=4.49, SD=0.56)

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

(n=113)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร	วุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (n=65)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=48)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
5. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	4.42	0.50	4.11	0.85	2.301	.057
6. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.52	0.48	4.12	0.85	2.902*	.000
7. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.48	0.49	4.12	0.85	2.641*	.002
8. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.33	0.57	3.99	0.90	2.270*	.028
รวม	**4.44**	**0.48**	**4.08**	**0.83**	**2.630***	**.005**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.08, SD=0.83-4.44, SD=0.48) ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.44, SD=0.48) และครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.08,

SD=0.83) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$=4.52, SD=0.48) รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x}$=4.48, SD=0.49)

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

(n=113)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**Df**	**MS**	**F**	**P**
1. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.951	2	.976	2.080	.130
	ภายในกลุ่ม	51.594	110	.469		
	รวม	53.546	112			
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.656	2	1.328	2.846	.062
	ภายในกลุ่ม	51.322	110	.467		
	รวม	53.978	112			
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	1.994	2	.997	2.138	.123
	ภายในกลุ่ม	51.298	110	.466		
	รวม	53.292	112			
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	1.850	2	.925	1.669	.193
	ภายในกลุ่ม	60.969	110	.554		
	รวม	62.819	112			

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

(n=113)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.087	2	1.043	2.333	.102
	ภายในกลุ่ม	49.199	110	.447		
	รวม	51.286	112			

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

(n=113)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
1. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	ระหว่างกลุ่ม	2.386	2	1.193	2.565	.082
	ภายในกลุ่ม	51.160	110	.465		
	รวม	53.546	112			
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	ระหว่างกลุ่ม	5.080	2	2.540	5.714*	.004
	ภายในกลุ่ม	48.898	110	.445		
	รวม	53.978	112			

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

(n=113)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	3.050	2	1.525	3.339*	.039
	ภายในกลุ่ม	50.242	110	.457		
	รวม	53.292	112			
4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2.838	2	1.419	2.602	.079
	ภายในกลุ่ม	59.982	110	.545		
	รวม	62.819	112			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.264	2	1.632	3.738*	.027
	ภายในกลุ่ม	48.022	110	.437		
	รวม	51.286	112			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.29, SD=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$=4.35, SD=0.69) รองลงมา คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x}$=4.33, SD=0.68) และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{x}$=4.19, SD=0.74)

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.24, SD=0.72-4.42, SD=0.52) ครูเพศชายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.42, SD=0.52) และครูเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.24, SD=0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$=4.50, SD=0.53) รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x}$=4.49, SD=0.56)

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ น้อยกว่า 35 ปี ระหว่าง 35–45 ปี และ มากกว่า 45 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.14, SD=0.76–4.46, SD=0.59) ครูที่มีอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{x}$=4.46, SD=0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$=4.56, SD=0.61) รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x}$=4.51, SD=0.58)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี ระหว่าง 5–15 ปี และมากกว่า 15 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.10, SD=0.75–4.49, SD=0.46) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{x}$=4.49, SD=0.46) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{x}$=4.61, SD=0.45) รองลงมาคือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{x}$=4.52, SD=0.49)

อภิปรายผล

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ในปัจจุบันเป็นยุคของการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมืออาชีพ ไม่ใช่เพียงแต่บริหารองค์การตามระเบียบของราชการเท่านั้น แต่ผู้บริหารควรแสดงบทบาทของผู้นำอย่างแท้จริง ซึ่งภาวะผู้นำที่จะนำพาองค์การให้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้มีองค์ประกอบหลายอย่าง ดังนั้นผู้นำที่มีภาวะผู้นำสูง ย่อมสามารถทำให้สิ่งที่ตนเองดูแลรับผิดชอบบรรลุตามเป้าหมาย ตลอดจนมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารโรงเรียน โดยเน้นใช้กระบวนการบริหารเพื่อนำองค์การไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ สร้างความเปลี่ยนแปลง พัฒนา เพิ่มศักยภาพการทำงานของครูผู้สอนและยังเป็นแบบอย่างนำทางให้ครูผู้สอนเกิดความต้องการเปลี่ยนแปลงอันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสูงที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซาชาโร (Zacharo and others,2018: 158) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและความพึงพอใจในงานของครูระดับมัธยมศึกษาในกรีซ ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์อย่างมากกับทัศนคติการทำงานและความพึงพอใจในงาน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานตามความคิดเห็นของครู วิธีวิจัยที่เลือกคือ การใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครู 171 คน จากสถาบันการศึกษาสองประเภท คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและโรงเรียนมัธยม ผลการสำรวจพบว่า ครูรู้สึกพึงพอใจอย่างมากเมื่อผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร สามัญ (2558: 74) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต17 จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญฑิต กิมศรี (2559: 62) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณี ขำสุวรรณ (2560: 82) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 17 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารมีการนำภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงมาใช้ในการบริหารงานตามสายงานต่าง ๆ ด้วยความเสมอภาค เป็นที่ปรึกษาได้ทั้งในเรื่องงาน และมีการสร้างความความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีมีความ สามารถในการตัดสินใจที่จะคำนึงถึงผลที่ตามมาทางด้านศีลธรรมและจริยธรรมเป็นหลัก เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความเจริญ บุคลากรมีความเชื่อมั่น ในตัวผู้บริหาร มีแนวทางการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน จึงเป็นเหตุให้ครูผู้สอนทั้งเพศชายและหญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตตินันท์ บุญกล้า (2561: 78) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรดี อึ่งพวง (2560: 61) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันได้รับการพัฒนา การบริหารงานและนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบเดียวกัน มีการพัฒนาด้านความคิด การมีส่วนร่วม จึงให้ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ จึงทำให้ครูที่อายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล วัชฤทธิ์ (2561: 94) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รอฮิม สุหลง (2565: 72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามอายุ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก มีการจัดรูปแบบการบริหารงานที่ใกล้เคียงกัน มีการกระจายอำนาจการบริหารงานไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและกระจายอำนาจไปยังครู ส่งผลให้เกิดการทำงานที่หลากหลายและเท่าเทียมกัน สร้างประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และในเวลาเดียวกันผลจากการเรียนรู้ทำให้มีความรู้มีทักษะมีเจตคติที่ดีต่อผู้บริหาร ประสบการณ์ในการทำงานของครูทำให้ทราบบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้เกิดมุมมองเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรดี อึ่งพวง (2560: 61) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มพนัสนิคม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิดชญา ปรีสิทธิ์ (2558: 91) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยน แปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูได้ปรึกษาทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว มีการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของครูเป็นรายบุคคล และส่งเสริมให้ครูปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์แจ้งวิสัยทัศน์ ทิศทางการทำงานให้กับผู้ร่วมงาน

3. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการกระตุ้นทางปัญญาค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 3 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นของครูและ

บุคลากรอย่างมีเหตุผล สนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้หลักการมีเหตุผลและมีข้อมูลสนับสนุน และใช้ความรู้ความสามารถของตนเองกระตุ้นให้ครูเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร หรือสังกัดอื่น ๆ

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากศึกษานิเทศก์หรือบุคลากรการศึกษาสังกัดอื่น ๆ

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพมหานคร. (2565). **ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป.** ค้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2565, จาก https://sites.google.com

กอบศักดิ์ มูลมัย. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ซาลีฮะ ดะเซ็ง. (2555). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส.** สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ญาณี ขำสุวรรณ. (2560). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรีสังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีเขต 17**. งานนิพนธ์ กศ.ม. การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภารดี อนันต์นาวี. (2557) **หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. ชลบุรี: มนตรี.

รอฮิม สุหลง. (2565). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). **ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและนานาทัศนะร่วมสมัยปัจจุบัน.** กรุงเทพ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2564). **รายงานผลการพัฒนาตนเองประจำปี 2564**. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564**. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สินีนาฎ โพธิจิญญาโน. (2554). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการจัดการความรู้ของครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุทิน สุทธิอาจ. (2550). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2565) **นักบริหารการศึกษามืออาชีพ**. ค้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2565, จาก, http://www.supatta.haysamy.com/leader_pro.html

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2555) **ภาวะผู้นำ.** ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อารี กังสานุกูล. (2553). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

Bass, B.M. and Avolio, B.J. (1990). **The four Is Transformational Leadership**. Journal Of European Industrial Training.

Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994) **Transformational Leadership Development**. Pola Alto, California: Consulting Psychologists.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research acttivitier.* **Journal of Educational and Psychological Measurement,** 30(3), 607-610.

Mushinsky, Paul M. (1997). **Psychology applied to work an introductions to industrial and organizational psychology**. California: Brooks/Cole.

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร

Innovative Leadership of School Administrators According to the Teacher' Opinion Bangna District Office Bangkok Metropolis

อนามิกา ภัทรหิรัญโชติ[1], นิวัตต์ น้อยมณี[2]

[1-2]*หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ,*
E-mail: nuttawiga6424@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 175 คน การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามรายโรงเรียนและสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบระหว่างกลุ่มตัวอย่างด้วย สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this research were to 1) study innovative leadership of school administrators according to the teacher's opinion Bangna district office Bangkok metropolis. 2) compare innovative leadership of school administrators according to the teacher's opinion Bangna district office Bangkok metropolis by gender educational background, age and work experience. The sample of this research were school teacher Bangna district office Bangkok a sample group of 175 people was then randomly sampled by the hierarchical method. By comparing the proportion of the population and the sample group by school and simple random sampling. The instruments used in the study was a 5 – level rating scale questionnaire with the reliability of the whole edition at the level.96. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation-test, and one way analysis of variance.

The results were as follows: 1) Innovative leadership of school administrators according to the teacher's opinion Bangna district office Bangkok metropolis. Overall an a high level. When considering each aspect, it was found that the first average was the aspect of creating an innovative organizational atmosphere, followed by the aspect of participation and teamwork. And the aspect that ranks last is risk management. 2) Comparison results innovative leadership of school administrators according to the teacher's opinion Bangna district office Bangkok metropolis found that. Teachers with different genders, educational backgrounds, ages and work experience overall were not statistical significance.

Keywords: Innovative leadership, Bangna district office Bangkok metropolis

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ราชกิจจานุเบกษา, 2560: 78) หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 ข.ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน (3) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและ

ความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน (4) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) มีจุดเด่นในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษา เป็นแนวทางการขับเคลื่อนในทุก ๆ มิติของการศึกษาและปรากฏร่วมอยู่ในทุกประเด็นยุทธศาสตร์ อีกทั้ง กำหนดประเด็นการพัฒนาเฉพาะทางที่สอดรับต่อนโยบายของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในประเด็นด้านการพัฒนาสมรรถนะองค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพด้วยกลไกการพัฒนาองค์กรสมรรถนะสูง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นเป้าหมายและปรัชญาสูงสุดของการจัดการศึกษาของประเทศไทย (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563: 4) การพัฒนานวัตกรรมเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์การสร้างจุดยืนที่ เข้มแข็งเป็นองค์การแห่งนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ความอยู่รอด การเจริญเติบโตนี้ก็จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพในการทำให้กิจการดำเนินไปด้วยดี และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกกิจการ ไม่เว้นแม้แต่ด้านการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้การ บริหารการศึกษาประสบความสำเร็จเป็นเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ, 2557)

นวัตกรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อวงการศึกษาในสภาพการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและสังคมอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นที่สถาบันทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้องส่งเสริมและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในรูปของกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ หรือผลิตภัณฑ์ที่จับต้องใช้ได้ ซึ่งลักษณะสำคัญของนวัตกรรมนั้นต้องมาจากความตั้งใจที่ต้องการให้เกิดขึ้นต้องมีความใหม่และนำมาใช้ได้มีเป้าหมายเพื่อก่อเกิดประโยชน์แก่องค์กร หรือให้แก่สังคมในวงกว้าง โดยการสร้างสถาบันทางการศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม จะเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการชิงความได้เปรียบในยุคฐานความรู้ ซึ่งเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาโดยขึ้นอยู่กับคนในองค์กรทั้ง ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องพัฒนาให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะด้านนวัตกรรมเพื่อสร้างรูปแบบการทำงาน การสร้างสื่อและกระบวนการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา

หลักสูตร รวมไปถึงการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามศักยภาพ และมีสมรรถนะพร้อมในการศึกษาต่อ การดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (องค์อร ประจันเขตต์, 2557: 36) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานของบุคลากรในองค์กร คือ จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในกลุ่ม เกิดความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างกันในการทำงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานไปสู่วิสัยทัศน์ขององค์กร นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการกำหนดทิศทางอย่างมีกลยุทธ์เชิงนวัตกรรม (กุลชลี จงเจริญ,2562 :1) ดังการศึกษาของ พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์ (2559: 2) ที่สรุปว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนให้ไปสู่การเป็นองค์การแห่งนวัตกรรมที่เป็นเลิศ เพราะสามารถสร้างหรือส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ๆ วิธีการดำเนินงานแบบใหม่ ๆที่แตกต่างสร้างสรรค์ไม่เหมือนใคร นำมาเป็นกลยุทธ์ในด้านการบริหารจัดการ และพัฒนาเทคนิค วิธีการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นการประยุกต์ใช้ความสามารถของผู้บริหารในการนำองค์กรโดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม การมีความคิดสร้างสรรค์ การบริหารความเสี่ยง การสร้างบรรยากาศในองค์กร การบริหารความเสี่ยง ปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนให้บุคคลเกิดความคิดและสร้างแนวทางการดำเนิน งานใหม่ ๆ หรือทำให้เกิดการสร้างนวัตกรรมให้กับองค์กร และนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (ปวีณา กันถิน, 2560: 6) ดังนั้นการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีขีดสมรรถนะสูง และเกิดความยั่งยืนผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยมุ่งส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีสมรรถนะการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันย์ชนก ประยงค์กลิ่น (2563: 111) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพรพรรณ์ สียวง (2564: 117) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา มหานคร จัดทำโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานครก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ทำให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารสถานศึกษาตามทิศทางที่กรุงเทพมหานครกำหนด (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564: 92)

กรุงเทพมหานครเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีระเบียบการปกครอง ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการมาจากการเลือกตั้ง และเป็นผู้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาของ กรุงเทพมหานครและตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาให้เด็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ทั้งองค์ความรู้ มีคุณธรรมและมีทักษะในการดำรงชีวิต โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 80 เครือข่าย โดยแบ่งเขตตามการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร, https://sites.google.com, 1 เมษายน 2565) ซึ่งโรงเรียนในสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 7 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนมีลักษณะการบริหารจัดการในบริบทที่แตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา โดยมุ่งตอบสนองต่อพันธกิจของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครในการเสริมสร้าง และพัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันผู้บริหารมีทักษะภาวะผู้นำในทุก ๆ ด้าน แต่ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารยังไม่ปรากฏเป็นที่ประจักษ์มากนัก เนื่องจากปัญหาในระดับบุคคลแล้ว ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนมุมมอง ทัศนคติ รู้จักเปิดใจกว้าง ไม่ยึดติดกับความคิดหรือความรู้เดิม ๆ ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้นำเชิงนวัตกรรมครั้งยิ่งใหญ่ เป็นการเริ่มต้นสู่การเปิดรับสิ่งใหม่ที่ไม่มีอคติที่เกิดขึ้นในใจ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ (Leadership) มากกว่าที่จะใช้การจัดการ (Management) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การเป็นผู้นำประสบความสำเร็จ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564: 20)

ปัจจุบันปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในทุก ๆ ด้านแต่ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารยังไม่ปรากฏเป็นที่ประจักษ์มากนัก ยังพบปัญหาด้านการใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติ รู้จักเปิดใจเรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ มีความมุ่งมั่นจริงจังเพื่อให้เกิดความก้าวหน้า พัฒนาสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้นำเชิงนวัตกรรมครั้งยิ่งใหญ่ ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในอนาคต (จุไรรัตน์ ลิลา, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน มีความสนใจและต้องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา อายุและขนาดของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน วงการการศึกษา และการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

3. ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ดามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร ได้มาจากตารางการสังเคราะห์ตามแนวคิดของ วัชรพงศ์ ทัศนบรรจง (2563: 15); เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562: 5); จุมพล อินทรศร (2561: 11); ภิรญา สายศิริสุข (2561: 12); จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560: 23); อรพินท์ อิ่มรัตน์ (2561: 13); ปวีนา กันถิน (2560: 11); Wooi (2013: 163); Pollock (2008: 13); Hender (2003: 207) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม 2) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 3) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 4) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านการบริหาร ความเสี่ยง

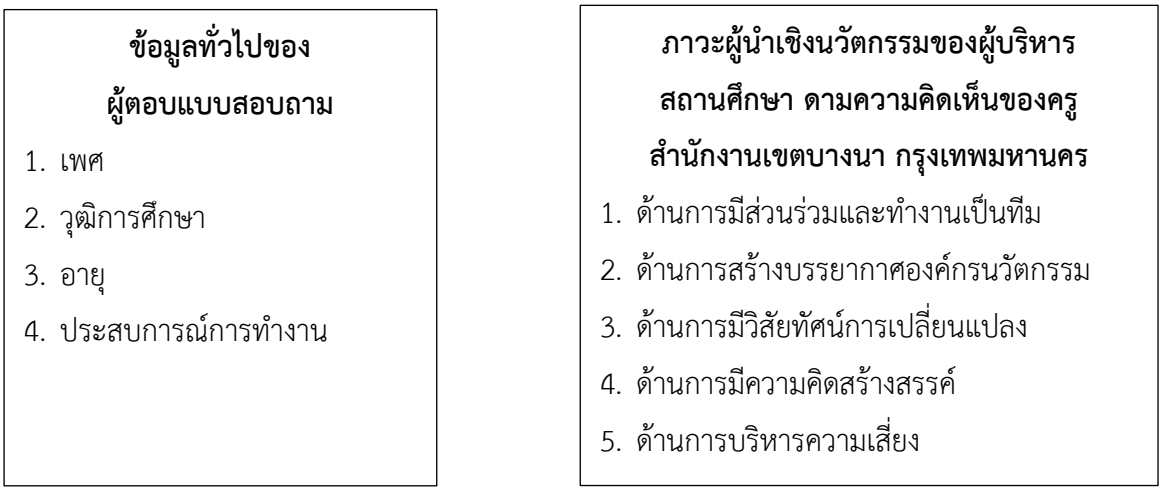

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 310 คน (สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร, https://webportal.bangkok.go.th, 1 เมษายน 2565)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตบางนากรุงเทพมหานคร ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางคำนวณของ Krejcie & Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random sampling) โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามรายโรงเรียนและสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้าน

การบริหารความเสี่ยง แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967: 247) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ให้พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 50-100) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษาสำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .96

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

(n=175)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม	4.31	0.39	มาก	2
2. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.33	0.41	มาก	1
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.26	0.37	มาก	4
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.29	0.39	มาก	3
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.25	0.42	มาก	5
รวม	**4.29**	**0.34**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.29, SD=0.34)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

(n=175)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร	เพศ				t	P
	ชาย (n=56)		หญิง (n=119)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม	4.30	0.40	4.32	0.38	-.437	.890
2. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.33	0.40	4.33	0.42	.028	.753
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.26	0.37	4.26	0.37	.047	.705

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

(n=175)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร	เพศ ชาย (n=56)		เพศ หญิง (n=119)		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.31	0.38	4.28	0.40	.518	.501
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.26	0.45	4.24	0.41	.263	.321
รวม	**4.29**	**0.35**	**4.28**	**0.34**	**.102**	**.919**

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.28-4.29)

เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

(n=175)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร	วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (n=107)		วุฒิการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี (n=68)		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม	4.31	0.41	4.32	0.35	-.165	.080
2. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.31	0.43	4..36	0.39	-.733	.177
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.25	0.40	4.26	0.32	-.143	.089
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.28	0.41	4.30	0.37	-.245	.346
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.24	0.44	4.26	0.40	-.286	.576
รวม	**4.28**	**0.37**	**4.30**	**0.31**	**-.370**	**.080**

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.28-4.30)

เมื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

(n=175)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	.018	2	.009	.059	.942
	ภายในกลุ่ม	26.589	172	.155		
	รวม	26.608	174			
2. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.058	2	.029	.165	.848
	ภายในกลุ่ม	30.263	172	.176		
	รวม	30.321	174			
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	.178	2	.089	.630	.534
	ภายในกลุ่ม	24.361	172	.142		
	รวม	24.540	174			
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	.212	2	.106	.662	.517
	ภายในกลุ่ม	27.611	172	.161		
	รวม	27.824	174			
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	ระหว่างกลุ่ม	.066	2	.033	.177	.838
	ภายในกลุ่ม	31.908	172	.186		
	รวม	31.974	174			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.036	2	.018	.148	.862
	ภายในกลุ่ม	21.136	172	.123		
	รวม	21.172	174			

จากตารางที่ 4 พบว่า ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

(n=175)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**P**
1. ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	.065	2	.033	.211	.810
	ภายในกลุ่ม	26.543	172	.154		
	รวม	26.608	174			
2. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.390	2	.195	1.119	.329
	ภายในกลุ่ม	29.931	172	.174		
	รวม	30.321	174			
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	.110	2	.023	.141	.868
	ภายในกลุ่ม	24.430	172	.162		
	รวม	24.540	174			
4. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	.046	2	.023	.141	.868
	ภายในกลุ่ม	27.778	172	.162		
	รวม	27.824	174			
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	ระหว่างกลุ่ม	.036	2	.018	.097	.908
	ภายในกลุ่ม	31.938	172	.186		
	รวม	31.974	174			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.058	2	.029	.238	.789
	ภายในกลุ่ม	21.114	172	.123		
	รวม	21.172	174			

จากตารางที่ 5 พบว่า ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.29, SD=0.34)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่มีเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารมีการอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตามนโยบายของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครที่กำหนดให้สถานศึกษาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างเป็นระบบ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัดโดยให้ครูผู้สอนเกิดความคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนภายในองค์กรทำงานร่วมกันก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560: 113) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีโดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศโดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บริหารรุ่นใหม่ ได้รับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง และระหว่างดำรงตำแหน่ง ทำให้ผู้บริหารมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม มีความรอบรู้ในวิชาชีพ สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นถึงความสามารถและให้ความไว้วางใจต่อครูทั้งเพศหญิงและเพศชายในการมอบหมายงานให้ปฏิบัติงานสำคัญต่าง ๆ โดยไม่จำกัดเพศ แต่มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมากกว่า จึงทำให้ครูเพศชายและเพศหญิงมี

ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร นวนทอง (2565: 95) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรคิดสร้างสรรค์พัฒนางานใหม่ๆ นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมไปถึงผู้บริหารนำความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมไปสู่การพัฒนาโรงเรียน ถึงแม้วุฒิการศึกษาจะแตกต่างกัน แต่การบริหารงานเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ทำให้ครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพรพรรณ์ สียวง (2564: 117) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่าการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากบุคลากรที่มีอายุแตกต่างกันอาจจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหาร วิธีการจูงใจคนให้ร่วมกันทำงานในองค์กรได้อย่างเต็มใจที่ไม่ต่างกัน ดังนั้นผู้นำจึงต้องมีทักษะความรู้ความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบังคับบัญชาบุคคลในองค์กร ได้อย่างยุติธรรม และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธมนวรรณ จันทร์สวย (2564: 82) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย พร้อมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายในการอบรมผู้บริหารและครูให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารและจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรให้เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มและพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เป็นสาเหตุที่ทำให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิง

นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปาริฉัตร นวนทอง (2565: 95) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการควบคุมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะทำให้สถานศึกษาเกิดความเสียหาย ทำให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด บริหารจัดการความเสี่ยง โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา มีการกำกับ ตรวจสอบติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

2. จากผลการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 รองจากสุดท้ายผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานทันสมัย โดยยึดเป้าหมายเป็นหลักสามารถวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและนำมากำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายขององค์กรที่ชัดเจน

3. จากผลการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สำนักงานเขตบางนา กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 3 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำสิ่งใหม่ ๆ หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ มาใช้ในการบริหารและส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน โดยอาศัยเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัย เปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเป็นอิสระด้านความคิดในการวางแผนการทำงานของตนเองอย่างสร้างสรรค์ และคิดนอกกรอบในการทำงานให้ประสบความสำเร็จอยู่เสมอและความสามารถในการสำรวจหาข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ใหม่ ๆ ที่แตกต่าง มาใช้ประกอบการพัฒนาความคิดและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารมีคุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีของครู

เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพมหานคร. (2565). **ข้อมูลพื้นฐานกรุงเทพมหานคร**. ค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565, จาก https://sites.google.com.

กุลชลี จงเจริญ. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จุไรรัตน์ ลิลา. (2566). ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนอำนวยกนกศิริอนุสรณ์. สัมภาษณ์. 21 มกราคม 2566.

ธันย์ชนก ประยงค์กลิ่น. (2563). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ของโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3**. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีระ รุญเจริญ. (2557). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

ปวีณา กันถิน. (2560). **ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

พิสิฐธวัฒน์ กลิ่นไธสงค์. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.* **วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

ศิริพรพรรณ์ สียวง. (2564). **การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย.** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

องค์อร ประจันเขตต์. (2557). *องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาทางเลือกใหม่ของการบริหารการศึกษา.* **วารสารพยาบาลทหารบก**, 15(1).

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research* **acttivitier. Journal of Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

Teacher's Satisfaction towards Academic Administration of School Directors Lat Krabang District Bangkok Metropolis

นุชรี คงนอง[1], นิวัตต์ น้อยมณี[2]

[1-2]หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, E-mail: 2601palm@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียน สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 148 คน ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน แล้วนำไปสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของครู, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the level of teachers' satisfaction with the academic administration of the school administrators. Lat Krabang District Office Bangkok. 2) To compare teachers' satisfaction with the academic administration of school administrators. Lat Krabang District Office Bangkok classified by gender, educational background, age, and work experience. The sample group in this research were school teachers at Lat Krabang District Office. Bangkok, totaling 148 people, using a stratified random sampling method according to

proportions. Then take it to a simple random sample. The tool used to collect data was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability level of 0.97 for the entire version. Data were analyzed by finding frequencies, percentages, means and standard deviations, t-test statistics, and One-Way ANOVA.

Keywords: teacher satisfaction, academic administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ปี 2560-2579 และผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552-2559 พบว่า ปัญหาด้านการศึกษายังมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป 1) ด้านโอกาสทางการศึกษา 2) ด้านคุณภาพการศึกษา 3)ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่าย งบประมาณทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 12) สะท้อนโดยตรงต่อการบริหารจัดการด้านวิชาการในแต่ละสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้เมื่อมีการประเมินผลออกมาแล้วผลออกมาจะอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น หากมีการพัฒนาระบบงานที่ส่งเสริมด้านการบริหารงานวิชาการ โดยการพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีมาตรฐาน ผู้บริหารศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศภายใน สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวัดประเมินผลการวิจัยและพัฒนาการศึกษา และความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ปกครอง

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำองค์กรการจัดการศึกษามีหน้าที่วางแผนส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดความสมดุลเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ มีคุณภาพและเกิดผลลัพธ์ตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ ดังที่ ปฐม ปริปุนณังกูร (2554: 6) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่บทบาทในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป รวมถึงการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี เป็นผู้กำหนดทิศทางเป็นนักจัดการองค์กร เป็นผู้แก้ปัญหา เป็นผู้สร้างแรงจูงใจและที่สำคัญที่สุดคือการเป็นผู้นำทางวิชาการจึงจะนำพาสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้ การบริหารงานวิชาการจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามกรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนฤดี ถือสมบัติ, (2556: 102-103) จิราภา เพียรเจริญ, (2556: 102-103) และนริศ แก้วสีนวล, (2557: 140) ได้ทำการศึกษาบทบาทในการบริหารงานวิชาการและการบริหารวิชาการที่ส่งเสริมการจัดการศึกษา พบว่าการที่จะพัฒนาการคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารจะต้อง

มีภาวะผู้นำทางวิชาการ การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการการพัฒนาทีมงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดดุลยภาพ และภารกิจและขอบข่ายการบริหารวิชาการ เนื่องจากการบริหารวิชาการเป็นกระบวนการทำงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยสนับสนุนให้ผู้เรียนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สำหรับขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กำหนดไว้ 5 ด้าน คือ1.ด้านการบริหารงานวิชาการ 2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 5. ด้านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน (กรุงเทพมหานคร, 2551: 16)

ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีปัญหา ด้านการวางแผนงานวิชาการ ปัญหาได้แก่ ขาดการสำรวจและจัดทำทะเบียนข้อมูลสารสนเทศงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาได้แก่ ขาดการใช้ข้อมูลที่ถูกต้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ปัญหาได้แก่ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้คำแนะนำปรึกษาให้ขวัญกำลังใจ ด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนปัญหาได้แก่ ขาดการติดตามการดำเนินการนิเทศภายใน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ปัญหาได้แก่ ขาดการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ปัญหาได้แก่ ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สื่อ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาได้แก่ ขาดการเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ปัญหาได้แก่ ไม่มีการวางแผนสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการกับชุมชน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ปัญหาได้แก่ ขาดการดำเนินการค้านการปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ (สำนักงานเขตลาดกระบัง, 2565: ออนไลน์)

จากสภาพปัญหาต่างๆที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ว่ามีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสนองความพึงพอใจให้แก่ครูได้ปฏิบัติงานต่างๆ บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น บรรลุผลสำเร็จเพื่อความสุขในการปฏิบัติงานของครู อันเป็นผลมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ อันเนื่องมาจากการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาการปฏิบัติงานของครู ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยได้ศึกษาแนวคิดคู่มือการบริหารจัดการในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงานวิชาการ ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 ด้าน

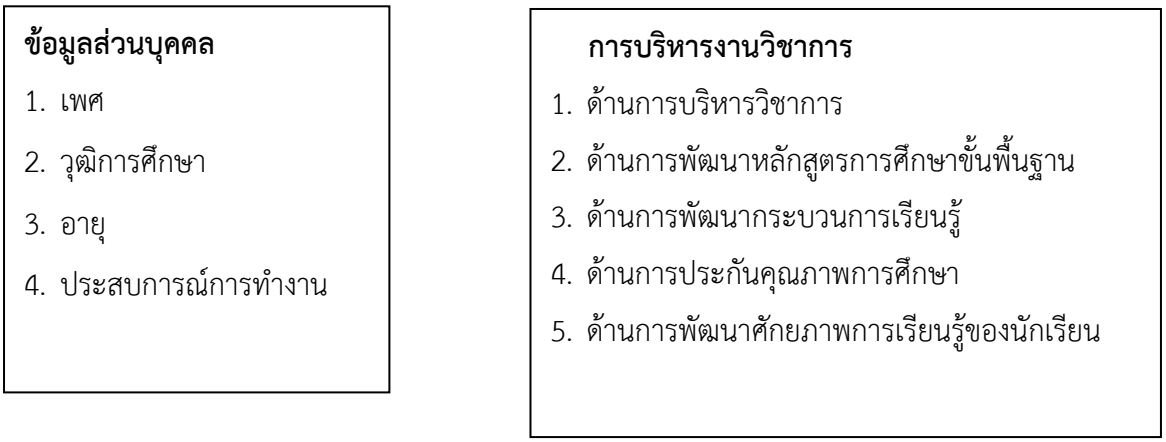

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 35 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 5 โรงเรียน เป็น ครู จำนวน 239 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 35 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครซซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 148 คน สุ่มตัวอย่างด้วยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random sampling) โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนแล้วสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจาก ตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการแนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหาร แล้วรวบรวมรายละเอียดจัดเป็นประเด็นสำคัญเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือแบบปฐมภูมิ

2. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 35 สำนักงานเขต ประกอบด้วย 3 ทักษะ คือ ทักษะเทคนิควิธี ทักษะมนุษยสัมพันธ์ และทักษะความคิดรวบยอด แบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวของ ลิเคอร์ท (Likert, 1962: 247)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

3. ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ได้ทั้งสิ้น 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม วันที่ 22-26 สิงหาคม พ.ศ.2565

4. นำผลการตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ค่าระดับความพึงพอใจของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 35 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน ของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 35 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 103)

ค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็น

4.51-5.00 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$) ไปวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การ วิเคราะห์ค่าที (t-test) เมื่อตัวแปรต้นมี 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test) เมื่อตัวแปรต้นมีจำนวนตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป เพื่อวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อ พบความ

แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง รายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ่ (Scheff's Method) ต่อไป

ผลการวิจัย

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	**ระดับ**	**อันดับ**
ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.19	0.33	มาก	3
ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.22	0.32	มาก	1
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.17	0.34	มาก	5
ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.20	0.37	มาก	2
ด้านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน	4.18	0.39	มาก	4
รวม	**4.19**	**0.35**	**มาก**	

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำมาสรุป อภิปรายผลได้ดังนี้

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร มีการจัดทำแผนพัฒนางานวิชาการให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินงาน รวมทั้งมีการจัดทำหลักสูตรทางการศึกษาที่มีความเหมาะสมอีกทั้งมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนของสถานศึกษา และมีการจัดครูที่มีความสามารถและครูอาสาสมัครตลอดทั้งค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา อุชาดี, (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหาร งานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล 2 (เมืองเก่าวิทยา) อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนางานวิชาการ มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา มีการพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ

2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สร้างความตระหนัก

เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา

3) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา มีการจัดประชุม อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการจัดการประกวดแข่งขันผลิตสื่อเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจกระตุ้นให้ครูได้ใช้สื่อในการเรียนการสอนและบรูณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

4) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักโดนให้ความรู้ ความเข้าใจว่าการประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญเป็นกระบวนการทำงานที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดครูที่มีความสามารถและครูอาสาสมัครตลอดทั้งค้นหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยที่มีการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครและพื้นที่อื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่ออนุภาพด้านวิชาการของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ปกครองหรือผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของครู เพื่อดูความแตกต่างของผู้บริหาร ให้ผลในการวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จิราภา เพียรเจริญ. (2556). **บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

นริศ แก้วสีนวล. (2557). *การบริหารวิชาการในสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐ.* **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยภูเก็ต.**

ปฐม ปริปุนณังกูร. (2554). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มนฤดี ถือสมบัติ. (2556). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานเขตลาดกระบัง. (2565). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการของเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร.** ค้นหาเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565, จาก https://webportal.bangkok.go.th/ladkrabang

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2560). **กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุนันทา อุชาดี. (2554). **การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเทศบาล 2 เมืองเก่าวิทยา.** สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

รายงานสืบเนื่อง การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชพฤกษ์วิชาการ ครั้งที่ 2 Proceedings

วันศุกร์ที่ 24 พฤศจิกายน 2566
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

เล่มที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ชื่อผลงาน	เจ้าของผลงาน	หน้า
การพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายวิชาศิลปะการต้อนรับและการบริการ โดยใช้เกม Wordwall ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาลัยเทคโนโลยีภูเก็ต	สุพัตรา เด็นศิริ	613
ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2	ศศิดาภรณ์ เกิดสวัสดิ์ กัมปนาท วัชรธนาคม	624
ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	ภาษิต มียิ้ม กัมปนาท วัชรธนาคม	639
การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	ครรชิต ฟุ้งโล่ ภูวนัย สุวรรณธารา	658
ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร	เมธาวี ทองมหา นิวัตต์ น้อยมณี	677
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาระบบฐานข้อมูลของนักเรียน โดยใช้แนวคิดวิธีสอน Active Learning และวิธีสอนปกติ ของนักเรียนระดับชั้น ปวส.1	โดม เจริญศิริ	696
ผลการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชัน Smart Me รายวิชาการคำนวณต้นทุนเพื่องานอาชีพ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรีย่าน	วิภวานี อติวัฒนวงศ์	709
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชา การขายตรง โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบกระบวนการเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนระดับชั้น ปวช.2 สาขางานการตลาด	เฉลิมพล จิตร์อรุณ	725
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาศาสตร์พระราชา โดยใช้กิจกรรมการสอนแบบ Jigsaw ของนักศึกษา ระดับชั้น ปวส. 1สาขาวิชาธุรกิจการค้าสมัยใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565	กุหลาบ พรหมจันทร์	735

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

The Satisfaction of Teachers towards the Core Competence of School Administrators the School Group in Bangbo 2 District, under The Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 2

ศศิดาภรณ์ เกิดสวัสดิ์[1], กัมปนาท วัชรธนาคม[2]

[1-2]หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, E-mail: sasida128@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 148 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน แล้วนำไปสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ครูที่มีเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของครู, สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the satisfaction of teachers towards the core competence of school group in bang bo 2 district, under the samut prakan primary educational service area office 2. 2) to compare the satisfaction of teachers towards the core competence of school group in bang bo 2 district, under the samut prakan primary educational service area office 2 by gender educational background, position and work experience. The sample of this research were bang bo 2 school group teacher, samut prakan primary educational service area office 2, 148 people. By proportional stratified random sampling method and then taken for simple sampling. The instruments used in the study was a 5–level rating scale questionnaire with the reliability of the whole edition at the level.93. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation, t-test, and one way analysis of variance.

The results were as follows: 1) The satisfaction of teachers towards the core competence of school administrators the school group in bang bo 2 district, under the samut prakan primary educational service area office 2 Overall an a high level. When considering each aspect, it was found that the first average was teamwork, followed by self-development. And the aspect that ranks last is the achievement-oriented aspect. 2) Level Comparison Results the satisfaction of teachers towards the core competence of school administrators the school group in bang bo 2 district, under the samut prakan primary educational service area office 2 found that Teacher by gender position and work experience found that overall were not statistical significance. Teachers by educational background overall, significantly different at the statistical level of .05

Keywords: the satisfaction of teachers, the core competence of school administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาสังคม ให้คนซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมเป็นคนมีคุณภาพ คุณธรรม กล่าวคือการศึกษาช่วยสร้างจิตสำนึกในการเป็นมนุษย์ มีจิตวิญญาณของผู้มีอารยะธรรมทางปัญญาและความงดงามทางจิตใจ การศึกษาสร้างให้คนมีความรู้ในการดำรงชีวิตการ

ประกอบอาชีพ มีความอดทนในการต่อสู้กับอุปสรรคของชีวิต การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกวัย การศึกษามีความสำคัญตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 ว่า การศึกษาต้องเป็นเพื่อพัฒนาคนและพัฒนาชาติพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยเกิดแนวคิดการปฏิรูปการศึกษา โดยมีเป้าหมายคือ คือ การพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อได้คนที่มีคุณภาพไปพัฒนาชาติให้ได้มาตรฐาน มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562: 3) ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ทุกประเทศจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้ก้าวทัน และพร้อมเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลง สิ่งสำคัญที่ทุกประเทศต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรกคือ การพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของคนต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลได้รับความรู้อย่างทั่วถึง เนื่องด้วยการพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญที่กระบวนการของการศึกษา ในการพัฒนาให้บุคคลมีคุณภาพโดยเฉพาะการพัฒนาที่เร่งพัฒนา ปรับปรุงในอันดับแรกคือ การพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน ครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ รวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาในด้านของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ไม่ได้คนเก่ง คนดี และมีใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 2)

ผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลสำคัญ ในฐานะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้มีมาตรฐานตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของตนเองในการส่งเสริม ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ไม่ว่าจะเป็นครู หรือบุคลากรทางการศึกษาภายในองค์กรให้ได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในการถ่ายทอดทักษะความรู้ และทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีจึงจำเป็นต้องมี สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของผู้บริหารการศึกษา ซึ่งมีบทบาทและความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และสถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ดังนั้น การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดหรือไม่ ต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ รวมทั้งคุณลักษณะที่เหมาะสมในการนำพาองค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 55)

สมรรถนะหลัก (Core Competency) ของผู้บริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2556: 74) มีสมรรถนะหลัก 4 ด้าน คือ (1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ หรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (2) ด้านการบริการที่ดีความตั้งใจและความพยายามของข้าราชการในการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ (3) ด้านการพัฒนาตนเอง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน ดังนี้ ความสามารถในการวิเคราะห์ตนเองความสามารถ ในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การจับใจความการสรุปความจากการอ่านและการฟัง ความชัดเจนในการอภิปรายและการอ่าน ยกตัวอย่าง การตั้งคำถามและตอบคำถามได้ตรงประเด็น และ (4) ด้านการทำงานเป็นทีม การให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นหรือแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสมรรถนะหลักมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กรทุกประเภท ช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ขององค์กรได้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นกรอบในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีที่ตั้งอยู่เลขที่ 1/3 หมู่ที่ 8 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 71 แห่ง ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง แบ่งกลุ่มโรงเรียนออกเป็น 5 กลุ่มโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2565: 6) โรงเรียนในกลุ่มบางบ่อ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีทั้งหมด 18 โรงเรียน การบริหารงานในสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพและปัญหาแตกต่างกันออกไปตามสาเหตุและปัจจัยที่ไม่เหมือนกัน ในส่วนของปัญหาการจัดการศึกษาโดยภาพรวมสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เกิดจากสาเหตุสำคัญหลายประการคือ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ คุณภาพการบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพต่ำ งบประมาณบางโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอ การประเมินผลงานวิชาการขาดการปรับปรุงและพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง กระบวนการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทำให้กระบวนการจัดทำพัฒนาหลักสูตรไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ไม่นำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปพัฒนาหลักสูตร ไม่สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ มีการพัฒนาตนเองในระดับต่ำ ปัญหาเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษานั่นเอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2565: 16)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อการพัฒนาสมรรถนะหลักการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาและเพื่อให้ผู้บริหารพัฒนาตนเอง เพิ่มศักยภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดในการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่แตกต่างกัน
2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่แตกต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ

5. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

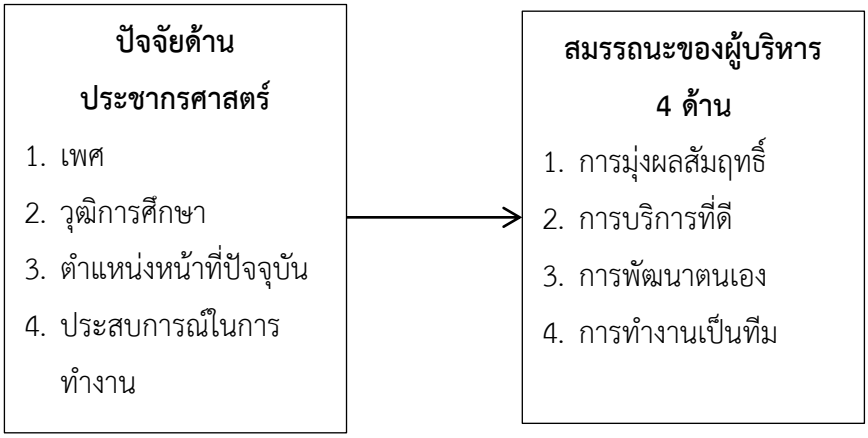

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

เป็นการอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยหัวข้อดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 239 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วนำไปสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) ด้านการบริการที่ดี 3) ด้านการพัฒนาตนเอง 4) ด้านการทำงานเป็นทีม แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967: 247)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีตอบแบบสอบถามโดยใช้ Google From ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยกาในกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากครู และขอนัดวัน เวลาในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามโดยใช้ Google From จำนวน148 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ใช้เวลาในการเก็บแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ถึง 9 มกราคม 2566

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาพิจารณาและตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบ สอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วแปลความหมายของคะแนนความพึงพอใจของครูอยู่ในระดับใด โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์โดยอาศัยแนวคิดตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967: 247)

4. วิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของ

5. ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ2สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการสอน ใช้สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One

Way Analysis- of Variance) จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ทำงานโดย เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้การสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

สถิติทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย สถิติทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

(n=148)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ	**ชาย (n = 57)**		**หญิง (n = 91)**		**t**	**P**
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.21	0.31	4.16	0.41	.863	.057
2. ด้านการบริการที่ดี	4.19	0.34	4.21	0.39	-.358	.397
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.23	0.38	4.22	0.45	.132	.574
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.26	0.31	4.28	0.41	-.290	.072
รวม	**4.22**	**0.29**	**4.22**	**0.37**	**.096**	**.183**

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

(n=148)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2	วุฒิการศึกษา				t	P
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (n = 83)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 65)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.20	0.43	4.16	0.28	.673*	.003
2. ด้านการบริการที่ดี	4.21	0.42	4.20	0.29	.139*	.003
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.23	0.47	4.21	0.35	.293	.080
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.28	0.42	4.27	0.31	.058*	.025
รวม	**4.23**	**0.40**	**4.21**	**0.26**	**.324***	**.003**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถาน ศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

(n=148)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2	ครูผู้ช่วย (n = 36)		ตำแหน่ง ครู คศ.1 (n = 73)		ครูวิทยฐานะ (n = 39)		รวม	
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.27	0.39	4.13	0.37	4.19	0.36	4.18	0.37
2. ด้านการบริการที่ดี	4.28	0.39	4.15	0.38	4.25	0.31	4.21	0.37
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.32	0.39	4.13	0.45	4.30	0.39	4.22	0.42
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.37	0.38	4.20	0.38	4.32	0.34	4.27	0.37
รวม	**4.31**	**0.36**	**4.15**	**0.35**	**4.26**	**0.29**	**4.22**	**0.34**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของครูทีมีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถาน ศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2จำแนกตามตำแหน่ง ครูผู้ช่วย ครู คศ.1 ครูวิทยฐานะ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.15, SD=0.35–4.31, SD=0.36) และครูผู้ช่วย มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{x}$=4.31, SD=0.36) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$=4.37, SD=0.38) รองลงมาด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x}$=4.32, SD=0.39)

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านการพัฒนาตนเอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

n = 148

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านการพัฒนาตนเอง	ประสบการณ์การทำงาน							
	ไม่เกิน 5 ปี (n = 63)		ระหว่าง 5-10 ปี(n = 52)		10 ปีขึ้นไป (n = 33)		รวม	
	x	SD	x	SD	x	SD	x	SD
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.23	0.40	4.15	0.34	4.15	0.36	4.18	0.37
2. ด้านการบริการที่ดี	4.21	0.40	4.18	0.37	4.23	0.30	4.21	0.37
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.24	0.47	4.15	0.38	4.29	0.40	4.22	0.42
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.29	0.41	4.22	0.35	4.33	0.33	4.27	0.37
รวม	**4.24**	**0.39**	**4.18**	**0.33**	**4.25**	**0.28**	**4.22**	**0.34**

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถาน ศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน 5 ปี ระหว่าง 5–10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.18, SD=0.33–4.25, SD=0.28) ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด ($\bar{x}$=4.25, SD=0.28) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ ในระดับมาก โดยความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถาน ศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ แรก คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}$=4.33, SD=0.33) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{x}$=4.29, SD=0.40)

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถาน ศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถาน ศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2

1. ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้ตระหนักถึงสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา จึงได้มีการอบรมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนมีสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานที่จะส่งผลสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลรัตน์ ศรีสำอาง (2558: 80) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่อง จาก

ในปัจจุบันเพศชายหรือเพศหญิงต่างมีศักยภาพไม่แตกต่างกัน อีกทั้งบุคคลผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษานั้น ต้องผ่านการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมทั้งด้านคุณวุฒิวัยวุฒิมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำสูง ผ่านขั้นตอนการอบรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีองค์ความรู้เพียงพอที่จะบริหารสถานศึกษาได้รวมไปถึงการประเมินผู้บริหารสถานศึกษา จากเหตุผลเหล่านี้ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เข้าใจถึงสมรรถนะของผู้บริหารมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้เห็นกระบวนการทำงาน การแสดงถึงทัศนคติ ค่านิยมและเจตคติที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษา สามารถเสนอความคิดเห็นของตนให้ผู้อื่นรับทราบได้อย่างชัดเจน การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ การพัฒนาครูและบุคลากรสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

3) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีตำแหน่งแตกต่างกันได้รับการพัฒนา การบริหารงานและนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบเดียวกัน มีการพัฒนาด้านความคิด การมีส่วนร่วม จึงให้ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่

4) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาประกอบการตัดสินใจในการทำงาน กำหนดวิสัยทัศน์ มีความทันสมัยและมีความสร้างสรรค์อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ และส่งเสริมหลักการทำงานแบบ มีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา มีกระบวนการวางแผนการปฏิบัติงาน และมีการกำหนดตัวชี้วัดความ สำเร็จของงานอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ โดยยึดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ด้านการบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการศึกษาความต้องการของผู้รับบริการและให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร ให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดีจนทำให้เกิดความพึงพอใจของผู้รับบริการ รับฟังข้อข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้มารับบริการ

3. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 3 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเองอย่างถูกต้อง มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางาน ทั้ง 4 งานในโรงเรียน มีการยกย่องชื่นชมบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นทั่วประเทศ เพื่อนำข้อมูลให้หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ไปพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศในรูปแบบเดียวกัน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมต่อการบริหารสถาน ศึกษาอย่างมีประสิทธิผล

3. ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง แนวทางการพัฒนายกระดับสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และสังกัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. (2565). **รายงานผลการพัฒนาตนเองประจำปี 2565.** สมุทรปราการ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **หลักสูตรแกนกลสงการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2556). **คู่มือการพัฒนาข้าราชการตามสมรรถนะหลัก.** กรุงเทพฯ: แอร์บอร์น พรินต์.

Krejcie, R. V., and Morgan D. W. (1970). *Determining sample size for research acttivitier.* **Journal of Educational and Psychological Measurement.**

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

Teacher's Satisfaction towards the Administration of School Administrators Bang Nam Priao District School Group 4 Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1

ภาษิต มียิ้ม[1], กัมปนาท วัชรธนาคม[2]

[1-2]หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, E-mail: pasitmeeyim@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถาน ศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 136 คน ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน แล้วนำไปสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ครูที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของครู, การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study teacher's satisfaction towards the administration of school administrators Bang Nam Priao district school group 4 Chachoengsao primary educational service area office 1. 2) to compare teacher's satisfaction towards the administration of school administrators Bang Nam Priao district school group 4 Chachoengsao primary educational service area office 1 by gender, age, education and work experience. The sample of this research were teachers of Bang Nam Priao district school group 4 Chachoengsao primary educational service area office 1, 136 people. with proportional stratified random sampling method and then taken for simple sampling. The instruments used in the study was a 5 – level rating scale questionnaire with the reliability of the whole edition at the level.97. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation, t-test, and One Way Analysis of Variance.

The results were as follows 1) Teacher's satisfaction towards the administration of school administrators Bang Nam Priao district school group 4 Chachoengsao primary educational service area office 1 Overall an a high level. When considering each aspect, It was found that the first average was general administration, followed by budget management. And the aspect that ranks last is personnel management. 2) Teacher's satisfaction towards the administration of school administrators Bang Nam Priao district school group 4 Chachoengsao primary educational service area office 1 found that Teachers different of genders and educational backgrounds Satisfaction is no different. Teachers with different ages and working experiences have different satisfaction levels at the .05 level.

Keywords: teacher's satisfaction, administration of school administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 เป็นกฎหมายการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย เนื่องจากเป็นกฎหมายที่นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ทั้งในด้านการปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานทางการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา และปฏิรูประบบการประกันคุณภาพ

การศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ที่กำหนดโครงสร้างและระบบการบริหารและจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาฐานที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562: 20) โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกิดประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษา ก่อให้เกิดผลดีต่อการกระจายอำนาจและการกระจายโอกาสทางการศึกษา

อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ยังได้กำหนดทิศทางการบริหารจัดการไว้ใน มาตรา 39 โดยให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการการบริหาร งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553: 14) สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่ และมีความรับผิดชอบในการบริหารงานทั้งในด้านบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ บริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ก่อให้เกิดการพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน มีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยหลักสูตรมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4) โดยมีโรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษาที่จะต้องดำเนินการด้านการศึกษาให้กับนักเรียน มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการ คอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินการด้วยการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย หลักการของโรงเรียน ร่วมกับองค์คณะบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องพยายามที่จะดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการจัดการศึกษาหลาย ๆ ประการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความพยายามที่จะดำเนินการทุกอย่างที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยให้เกิดผลผลิตคือ นักเรียนที่มีคุณภาพในที่สุด

บทบาทของผู้บริหารการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของการบริหารหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา เป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังต่อการแสดงบทบาทให้เหมาะสมกับตำแหน่งของผู้บริหารการศึกษาในระดับต่าง ๆ ซึ่งแต่ละระดับจะมีบทบาทแตกต่างกันตามสถานภาพของแต่ละตำแหน่ง อย่างไรก็ตามบทบาทของผู้บริหารจะมีความเกี่ยวพันกันกับภารกิจของหน่วยงาน (ภารดี อนันต์นาวี, 2557: 260) กระบวนการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ย่อมต้องการผู้บริหาร

ที่มีคุณภาพ มีทักษะที่เหมาะสม ดังนั้นในกระบวนการจัดการศึกษาที่ดีของผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยความกล้าหาญในการตัดสินใจที่รวดเร็วถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ (Robbins, 2001: 3)

การบริหารสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการบริหารโรงเรียนโดยการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนั้น สามารถที่จะดำเนินการได้หลายแนวทาง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือการบริหารโรงเรียนไม่มีสูตรสำเร็จที่ผู้บริหารคนใดจะนำไปใช้และก่อให้เกิดผลสำเร็จในลักษณะเดียวกัน เพราะการบริหารงานสู่ความสำเร็จจะต้องเป็นไปในลักษณะบูรณาการทั้งแนวคิดทฤษฎีหลักการบริหาร ประสบการณ์และคุณลักษณะของผู้บริหาร การดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่งจะสัมฤทธิ์ผลดังเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด ผู้บริหารสถานศึกษาคือปัจจัยที่สำคัญที่สุดในความสำเร็จ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้ที่ทำหน้าที่บริหารบุคลากร หรือผู้นำ ซึ่งทำหน้าที่วางแผน จัดองค์กร ควบคุมดูแล และจูงใจหรือนำผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานลุล่วงตามเป้าหมาย ประสิทธิภาพขององค์กรจึงขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคน ในการที่จะสามารถจูงใจให้บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้มากน้อยเพียงใด (พิมพ์ลักษณ์ จันทวงค์, 2557: 81)

โดยการบริหารจัดการจะต้องครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้าน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมไปถึงบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนมีหน้าที่ในการปฏิบัติให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยมีขอบข่ายงาน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ จัดให้มีการวางแผนงานวิชาการ จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ วัดผลประเมินผลการเรียน แนะแนวการศึกษา รวมถึงประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีหน้าที่บริหารงบประมาณของโรงเรียนการกำกับดูแลการดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชี จัดทำแผนการใช้เงินตามแผนปฏิบัติการ มีการกำกับดูแลตรวจสอบพัสดุประจำปี และส่งเสริมการใช้พัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) ด้านการบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้โรงเรียน สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของโรงเรียน เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่บริหารจัดการในด้านอาคารสถานที่ งานสารสนเทศ และดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั่วไปภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 12-64)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัดอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางปะกง และอำเภอบ้านโพธิ์ โดยใช้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (เดิม) เป็นที่ทำการ โดยกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีจำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนตลาดคลอง 16 โรงเรียนสุเหร่าดารุลนาอีม โรงเรียนสุเหร่าปากคลอง 20 โรงเรียนสุเหร่าคลอง 19 โรงเรียนสุเหร่าแคราย โรงเรียนบ้านปลายคลอง 20 โรงเรียนสะแกโดดประชาสรรค์ โรงเรียนปากคลองบางขนาก โรงเรียนวัดประชาบำรุง โรงเรียนวัดเกตุสโมสร โรงเรียนวัดคลอง 18 และโรงเรียนสิทธิสุนทรอุทิศ จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของครูและผู้บริหารโรงเรียนก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เช่น ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การเพิ่มพูนความรู้โดยการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ มีอัตราการย้ายโรงเรียนของครูผู้สอนในอัตราส่วนที่ค่อนข้างสูง จนเป็นสาเหตุให้เกิดการปรับเปลี่ยนและโยกย้ายการปฏิบัติงานแทนครูที่ย้ายออกไปอยู่เสมอ รวมทั้งผู้บริหารยังมอบหมายงานไม่ตรงกับความสามารถของครู ดังนั้น ผู้บริหารควรจะหาแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดความชัดเจนในขอบข่ายแต่ละฝ่าย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2564: 11) สอดคล้องกับ (ศูนย์ประสานงานทางการศึกษาอำเภอเนินขาม, 2560 : 8) ปรากฏว่ายังมีครูที่ทำหน้าที่ในการสอนขอโยกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ทั้งภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท และย้ายออกนอกเขตพื้นที่หรือลาออกในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานตามนโยบายและด้านการสอนมีประสิทธิภาพลดลง ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และการจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อครูที่รับผิดชอบงานในภายหลัง

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อความพึงพอใจของครูที่ได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นบรรลุผลสำเร็จเพื่อความสุขในการปฏิบัติงานของครูและเพื่อชื่อเสียงของโรงเรียนให้เป็นที่พึงพอใจของชุมชน และการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถาน ศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แตกต่างกัน

3. ครูที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 4 ด้าน จากคู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 35) คือ 1. ด้านการบริหารงานวิชาการ 2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3. ด้านการบริหารงานบุคคล 4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

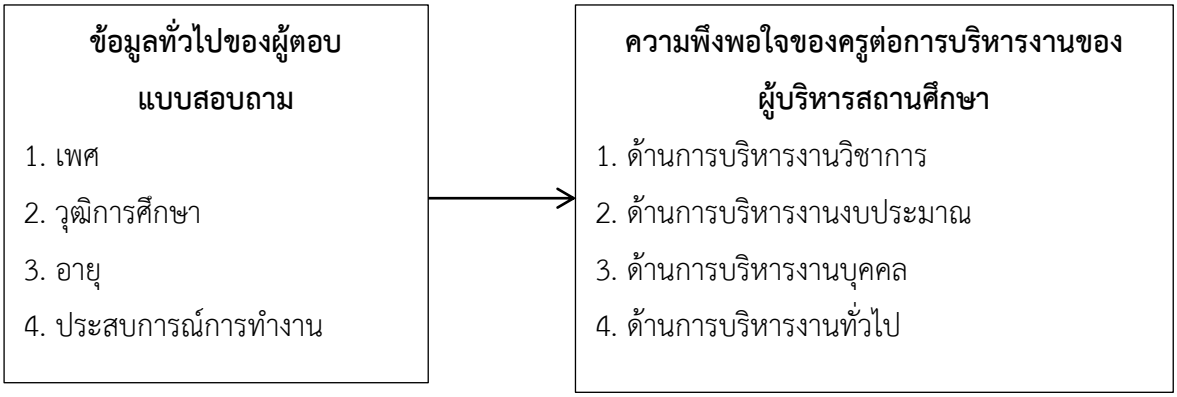

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 201 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วนำไปสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967: 247) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ให้พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : index of item objective congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 50-100) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 36 สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง การหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .97

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

(n=136)

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ความพึงพอใจ	อันดับ
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.41	0.53	มาก	3
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.44	0.55	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.32	0.61	มาก	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.47	0.55	มาก	1
รวม	**4.41**	**0.50**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.41, SD=0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{x}$=4.47, SD=0.55) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x}$= 4.44, SD=0.55) และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x}$=4.32, SD=0.61)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

(n=136)

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	เพศ				t	P
	ชาย (n=41)		หญิง (n=95)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.37	0.55	4.43	0.52	-.551	.876
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.39	0.54	4.46	0.56	-.703	.489
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.23	0.57	4.37	0.62	-1.231	.482
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.39	0.56	4.50	0.55	-1.067	.720
รวม	**4.34**	**0.50**	**4.44**	**0.50**	**-1.003**	**.775**

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1จำแนกตามเพศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.34, SD=0.50-4.44, SD=0.50) ครูเพศชายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.34, SD=0.50) และครูเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.44, SD=0.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{x}$=4.50, SD=0.55) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x}$=4.46, SD=0.56)

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

(n=136)

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	**วุฒิการศึกษา**				**t**	**P**
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (n=102)		**สูงกว่าปริญญาตรี (n=34)**			
	$\bar{x}$	**SD**	$\bar{x}$	**SD**		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.40	0.55	4.45	0.45	-.447	.199
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.45	0.57	4.40	0.49	.452	.404
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.31	0.62	4.37	0.58	-.517	.641
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.43	0.58	4.57	0.45	-1.234	.065
รวม	**4.40**	**0.52**	**4.45**	**0.43**	**-.488**	**.165**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.40, SD=0.52-4.45, SD=0.43) ครูที่มีวุฒิ

การศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.40,SD=0.52) และครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$=4.45, SD=0.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{x}$=4.57, SD=0.45) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x}$=4.45, SD=0.45)

เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

(n=136)

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**Df**	**MS**	**F**	**P**
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.631	2	.315	1.122	.329
	ภายในกลุ่ม	37.360	133	.281		
	รวม	37.991	135			
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2.657	2	1.328	4.503*	.013
	ภายในกลุ่ม	39.237	133	.295		
	รวม	41.894	135			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	5.428	2	2.714	8.008*	.001
	ภายในกลุ่ม	45.074	133	.339		
	รวม	50.502	135			

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

(n=136)

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**Df**	**MS**	**F**	**P**
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	3.480	2	1.740	5.990*	.003
	ภายในกลุ่ม	38.638	133	.291		
	รวม	42.118	135			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.634	2	1.317	5.501*	.005
	ภายในกลุ่ม	31.846	133	.239		
	รวม	34.481	135			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

n=136

ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2.069	2	1.034	3.830*	.024
	ภายในกลุ่ม	35.922	133	.270		
	รวม	37.991	135			
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	4.556	2	2.278	8.114*	.000
	ภายในกลุ่ม	37.338	133	.281		
	รวม	41.894	135			
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	6.260	2	3.130	9.410*	.000
	ภายในกลุ่ม	44.242	133	.333		
	รวม	50.502	135			
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	4.677	2	2.339	8.307*	.000
	ภายในกลุ่ม	37.441	133	.282		
	รวม	42.118	135			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.010	2	2.005	8.753*	.000
	ภายในกลุ่ม	30.470	133	.229		
	รวม	34.481	135			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$=4.41, SD=0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\overline{x}$=4.47, SD=0.55) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\overline{x}$=4.44, SD=0.55) และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\overline{x}$=4.32, SD=0.61)

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศและวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ครูที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะความเป็นผู้นำของตนเองจนสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน และมีการบริหารจัดการภายในโรงเรียนด้วยการยึดหลักความเหมาะสม โดยการใช้คนให้เหมาะสมกับงานและความรู้ความสามารถของบุคลากรแต่ละคน จึงทำให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ดี และเกิดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลทำให้งานบรรลุสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ใจไว (2558 : 65) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมตตา ชาญฉลาด (2558 : 72) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอนเน็ต (Annette : 2013) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและระดับความเป็นผู้นำของผู้รับบริการของผู้บริหาร

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูและระดับความเป็นผู้นำของผู้รับบริการของผู้บริหาร เป็นบวกของความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานของครูกับผู้บริหาร

2. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากครูอยู่ภายใต้ข้อบังคับเดียวกัน ได้รับนโยบายเดียวกัน จึงส่งผลให้ระบบการทำงานของโรงเรียนเป็นไปตามระบบและขั้นตอนที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ และผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ ใจไว (2558 : 65) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรกร มิ่งขวัญ (2559 : 81) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำแนกตามเพศ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติการสอนได้รับความรู้ใหม่ๆ ไปพร้อม ๆ กัน จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษราค์ ศรีประภา (2562: 67) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาศิณี คราบุตร (2564 : 60) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองมะโมง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาในอำเภอหนองมะโมง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ครูที่มีอายุมากกว่ามีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าครูที่มีอายุน้อย มีความสามารถในการบริหารงาน ในด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไปได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผ่านการปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลานาน มีความรู้และความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน จึงทำให้มีความพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย สีสมพาน (2560 : 85) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามอายุ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี สาขามุละ (2562 : 65) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามอายุ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกันจะส่งผลให้ครูมีความคิดเห็น รวมทั้งทักษะในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์มากจะสามารถแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนได้รวดเร็วและแม่นยำกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย ซึ่งทั้งหมดส่งผลให้ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยดำรงค์ สิงห์เจริญวัฒน์ (2559 : 114) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหาร

โรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของข้าราชการครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชนันท์ รื่นสุข (2563 : 73) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอหันคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอหันคา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครู ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง สนับสนุนให้ครูเข้าสู่วิทยฐานะและขอเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น

2. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาจัดครูสอนตามกลุ่มสาระและระดับชั้นอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการวัดผลประเมินการเรียนตามสภาพจริง และส่งเสริมให้ครูออกแบบการสอนได้อย่างเหมาะสม

3. จากผลการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 3 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกันกับครูจัดให้มีกองทุนสวัสดิการภายในโรงเรียน จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของโรงเรียน และควบคุมให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และสังกัดอื่น ๆ

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของครูผู้สอนกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และสังกัดอื่น ๆ

3. ควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาที่มีผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอำเภอบางน้ำเปรี้ยว 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และสังกัดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562)“**พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).

_____. (2546) **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

พิมพ์ลักษณ์ จันทวงค์. (2557). แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของนักวิชาการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี”. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ศูนย์ประสานงานทางการศึกษาเนินขาม. (2560). **ระเบียบวาระการประชุมสามัญประจำปีการศึกษา 2560.** ชัยนาท: ศูนย์ประสานงานทางการศึกษาเนินขาม อำเภอเนินขาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2564). **รายงานผลการพัฒนาตนเองประจำปี 2564.**

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560) **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

Annette, C. (2013). **The Relationship Between Job Satisfaction of Teachers and The Level of Servant Leadership of Their Campus Administrators**. Retrieved July 14, 2019, from https://eric.ed.gov/?q=+Satisfaction+of+teacher+civil+servants&id=ED553663

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970) **Determining sample size for research acttivitier**. Journal of Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Robbins, S .P. (2001) **Fundamentals of management**: Essential concepts and applications(3th ed.). NT: Prentice-Hall.

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

Implementation of the Student Support System of Schools Quality Area 17 Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2

ครรชิต ฟุ้งโล่[1], ภูวนัย สุวรรณธารา[2]

[1-2]หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, E-mail: kanchit397@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 118 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของครอนบาคทั้งฉบับที่ระดับ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านที่อยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ครูที่มีเพศและอายุต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา

Abstract

The purposes of this research were (1) to study implementation of the student support system of schools quality area 17 Chachoengsao primary educational service area office 2. (2) Comparison results implementation of the student support system of schools quality area 17 Chachoengsao primary educational service area office 2 by genders, education backgrounds, ages and work experience. The sample of this research were teachers in school quality area 17, Chachoengsao primary educational service area office 2, 118 people. with proportional stratified random sampling. The instruments used in the study was a 5 – level rating scale questionnaire with the reliability of Cronbach of the whole edition at the level.93. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation-test, and One Way Analysis of Variance.

The results were as follows; 1) Implementation of the student support system of schools quality area 17 Chachoengsao primary educational service area office 2. When considering each aspect, it was found that the first average was the aspect of knowing students individually, followed by the aspect of student support. And the aspect that ranks last is the aspect of referring students. 2) Comparison results Implementation of the student support system of schools quality area 17 Chachoengsao primary educational service area office 2 found that. Teachers with different educational backgrounds and work experience overall were not statistical significance. Teachers of different genders and ages overall, significantly different at the statistical level of .05.

Keywords: the student support system, Chachoengsao primary educational service area office 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างเป็นระบบขั้นตอน โดยมีครูประจำชั้นครูที่เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหาร เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีการรายงานผลการดำเนินงานใน

ทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประกอบด้วย การดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยความที่นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมเลี้ยงดูให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น 2) การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการหาวิธีที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพ ปัญหา และความต้องการจำเป็นซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้แบ่งกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มคัดกรองได้พัฒนาศักยภาพในตนเองให้มากที่สุดให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา เป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา ด้วยการหาวิธีป้องกันและแก้ไขช่วยเหลือนักเรียนให้มีทักษะชีวิต 5) การส่งต่อเป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งบางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอาจเกินความสามารถของครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นจึงต้องมีการส่งต่อเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาตามศักยภาพ เรียนรู้อย่างมีความสุข ได้รับการป้องกันและแก้ปัญหาอย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา รู้จักตนเองมีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมและมีความสุขบนพื้นฐานของความเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ เพียงแต่วิธีการที่ใช้และระยะเวลาอาจแตกต่างกันตามธรรมชาติพื้นฐานของนักเรียนและปัจจัยแวดล้อม โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ภายใต้การขับเคลื่อนและสนับสนุนของผู้บริหาร และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558: 19)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้บริหารแก่สถานศึกษาภาครัฐ ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานและขับเคลื่อนการบริหารการจัดการศึกษา ตามยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกันบนพื้นฐานของความสำเร็จ บูรณาการโรงการ กิจกรรม ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายสุดท้ายคือการพัฒนาให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

ตามศักยภาพอย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2565: คำนำ)

โรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีทั้ง 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองคอก โรงเรียนบ้านเทพประทาน โรงเรียนบ้านกรอกสะแก โรงเรียนบ้านทุ่งส่าย โรงเรียนบ้านธรรมรัตน์ใน โรงเรียนบ้านร่มโพธิ์ทอง โรงเรียนบ้านวังหิน โรงเรียนบ้านศรีเจริญทอง โรงเรียนบ้านหนองขาหยั่ง และโรงเรียนบ้านห้วยตะปอก จากรายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า มีโรงเรียนหลายแห่งในสังกัดที่นักเรียนมีพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ จำเป็นที่ครูผู้สอนผู้ใกล้ชิดนักเรียนต้องคอยให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ แนะแนวให้ประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่งนักเรียนที่กำลังเข้าสู่วัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังค้นหาตนเอง มีพฤติกรรมอยากรู้อยากลอง และมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์บางอย่าง ได้แก่ การคบเพื่อน มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อยาเสพติด มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ขาดความรู้ความเข้าใจในการคุมกำเนิดและป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเด็กและเยาวชน หลายคนต้องขาดโอกาสในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง ชอบทะเลาะวิวาท หนีเรียน และการออกกลางคัน แต่ก็มีหลายโรงเรียนที่สามารถจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ผลดี จนประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับ ของผู้ปกครองชุมชน ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด ในการแก้ปัญหาเพื่อให้การจัดการศึกษา การพัฒนานักเรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น จะเป็นหลักในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดซึ่งเป็นบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2564: 26)

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นที่กล่าวมาแล้วข้างต้นกับเยาวชนถือเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาโดยเฉพาะโรงเรียน ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการผลิตเด็กและเยาวชนที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมเพื่อเป็นกำลังของชาติในอนาคต และความสำคัญของการใช้นโยบายการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในองค์ประกอบ 5 ด้าน คือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะช่วยทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

และวางแผนพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีมาตรฐานสู่การปฏิบัติมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 แตกต่างกัน

3. ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 แตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ใน 5 ด้าน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558: 22) ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

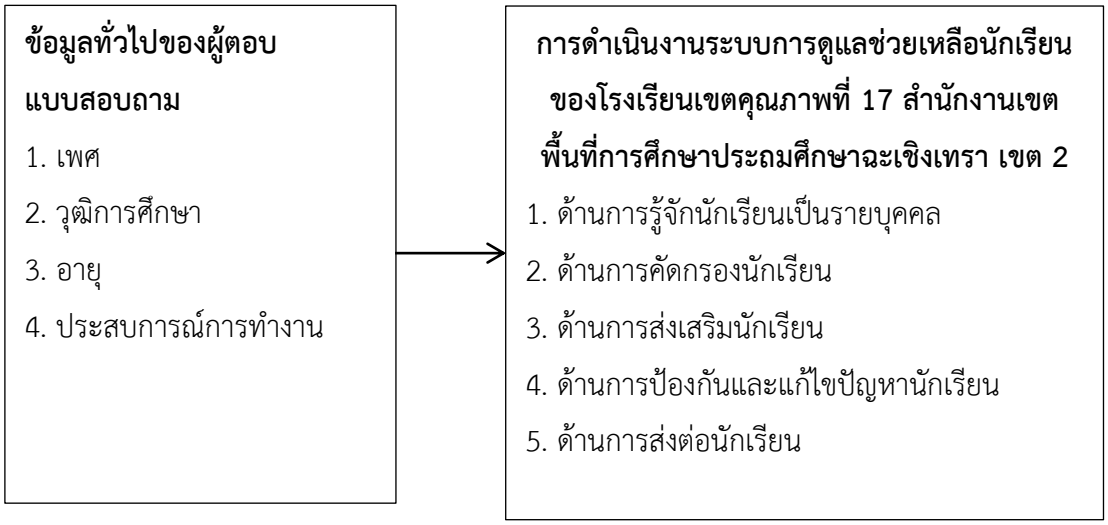

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 177 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, http://www.ccs2.go.th, 15 พฤษภาคม 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1961: 247) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนดให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ให้พิจารณาความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 50-100) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .93

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของวิเคราะห์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2โดยรวมและรายด้าน

(n=118)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.30	0.35	มาก	1
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.23	0.37	มาก	4
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.28	0.30	มาก	2
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.26	0.35	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.16	0.38	มาก	5
รวม	**4.25**	**0.35**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, SD=0.35)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

(n=118)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	**เพศ**				**t**	**P**
	ชาย (n = 42)		**หญิง (n = 76)**			
	$\bar{X}$	**SD.**	$\bar{X}$	**SD.**		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.16	0.32	4.38	0.34	-3.346	.999
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.12	0.29	4.28	0.40	-2.538*	.012
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.20	0.21	4.33	0.33	-2.438*	.011
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.17	0.27	4.32	0.38	-2.437*	.049
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.06	0.30	4.22	0.41	-2.401	.160
รวม	**4.14**	**0.16**	**4.31**	**0.32**	**-3.594***	**.001**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.14-4.31)

เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

(n=118)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน เขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	**วุฒิการศึกษา**				**t**	**P**
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (n = 86)		**สูงกว่าปริญญาตรี (n = 32)**			
	$\bar{X}$	**SD.**	$\bar{X}$	**SD.**		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.35	4.28	0.37	.379	.934
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.24	0.36	4.19	0.41	.695	.738
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.30	0.31	4.24	0.29	.874	.794
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.28	0.34	4.23	0.38	.684	.712
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.18	0.37	4.11	0.41	.944	.271
รวม	**4.26**	**0.29**	**4.21**	**0.29**	**.880**	**.790**

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.21-4.26)

เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

(n=118)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**P**
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	1.737	2	.869	7.680*	.001
	ภายในกลุ่ม	13.008	115	.113		
	รวม	14.745	117			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.819	2	.410	2.938	.057
	ภายในกลุ่ม	16.031	115	.139		
	รวม	16.850	117			
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.292	2	.146	1.577	.211
	ภายในกลุ่ม	10.659	115	.093		
	รวม	10.951	117			
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.407	2	.204	1.598	.207
	ภายในกลุ่ม	14.644	115	.127		
	รวม	15.051	117			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.876	2	.438	3.039	.052
	ภายในกลุ่ม	16.583	115	.144		
	รวม	17.459	117			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.702	2	.351	4.342*	.015
	ภายในกลุ่ม	9.302	115	.081		
	รวม	10.004	117			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

(n=118)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**P**
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	1.737	2	.869	7.680*	.001
	ภายในกลุ่ม	13.008	115	.113		
	รวม	14.745	117			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.800	2	.400	2.867	.061
	ภายในกลุ่ม	16.050	115	.140		
	รวม	16.850	117			
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.420	2	.210	2.292	.106
	ภายในกลุ่ม	10.531	115	.092		
	รวม	10.951	117			
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.039	2	.019	.148	.863
	ภายในกลุ่ม	15.012	115	.131		
	รวม	15.051	117			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.182	2	.019	.607	.547
	ภายในกลุ่ม	17.277	115	.150		
	รวม	17.459	117			

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

n = 118

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2	**แหล่งความแปรปรวน**	**SS**	**df**	**MS**	**F**	**P**
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.441	2	.221	2.655	.075
	ภายในกลุ่ม	9.562	115	.083		
	รวม	10.004	117			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.25, SD=0.35)

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ครูที่มีเพศและอายุต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุก ๆ ด้าน ได้เป็นอย่างดี ทั้งในด้านการรู้จักนักเรียนเป็น

รายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน พัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และด้านการส่งต่อ โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนในทุกภาคเรียนเพื่อรับทราบผลการเรียน พฤติกรรมของนักเรียน ทำให้ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการส่งเสริมให้พัฒนานักเรียน มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ครูมีการรายงานผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อผลการคัดกรองนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน รายงานการช่วยเหลือนักเรียนและรายงานการส่งต่อนักเรียน ประกอบกับครูได้ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนดว่าครูรักและเมตตาศิษย์โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริ โชคสกุล (2559: 71) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสรา สิมพรักษ์ (2560: 66) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ครูที่มีเพศแตกต่างกัน ย่อมมีความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาหรือมองปัญหาในแบบลักษณะเดียวกันแตกต่างกัน เช่น เมื่อนักเรียนชายประสบปัญหาอย่างหนึ่งครูเพศชายอาจเข้าใจความรู้สึกของนักเรียนชายได้มากกว่าครูเพศหญิงและในทำนองเดียวกันปัญหาของนักเรียนหญิงครูเพศหญิงย่อมมีความเข้าใจในปัญหามากกว่าครูเพศชาย เพศของครูจึงทำให้การมองปัญหาแตกต่างกันไปตามลักษณะของปัญหานักเรียนที่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์ (2559: 69) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา เชือมทอง (2562: 67) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี“สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน

ชลบุรี“สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก การศึกษาของผู้ปกครองแม้จะไม่ใกล้เคียงกัน แต่ความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่เหมือนกัน ได้รับการชี้แจงก่อนการปฏิบัติเหมือนกัน เกิดการเรียนรู้จากการดูแล ครูทุกคนมีการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน จัดทำข้อมูลเป็นระบบและเป็นปัจจุบันโดยมีหัวข้อในลักษณะเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562: 74) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพารัตน์ สมครอง (2560: 61) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระบบการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโป่งน้ำร้อนวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาระบบการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโป่งน้ำร้อนวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปและครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษาเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะ มีความรู้ความเข้าใจ และต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน จึงทำให้ผู้ที่มีอายุต่างกันมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษาต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทัชชกร งามเลิศ (2560: 278) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา สุขสำแดง (2563: 85) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย

พบว่า การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยให้สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริม จึงทำให้การปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสรา สิมพรักษ์ (2560: 66) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ เกตุประทุม (2560: 61) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการศึกษา เรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ครูควรมีการวางระบบติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โรงเรียนควรแจ้งผู้ปกครองทราบถึงความจำเป็นที่จะต้องส่งต่อนักเรียน และมีการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหาในการส่งต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2. จากผลการศึกษา เรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ด้านการคัดกรอง

นักเรียน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 2 รองจากสุดท้าย ครูควรมีความเป็นมาตรฐานของเกณฑ์การแบ่งกลุ่มนักเรียนในโรงเรียน นำข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนแต่ละคนมาใช้ในการแบ่งกลุ่มนักเรียน และประสานงานกับโรงเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลและรายงานผลด้านสุขภาพนักเรียนระหว่างบ้านกับโรงเรียน

3. จากผลการศึกษา เรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 3 รองจากสุดท้าย ครูควรมีการเข้าร่วมประชุมปรึกษา หารือกับทางโรงเรียนเพื่อรับทราบแนวทางปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน จัดสภาพที่อยู่อาศัยให้กับนักเรียนอย่างเป็นสัดส่วนมิดชิดและปลอดภัย และแนะนำนักเรียนให้รู้จักพิษภัยของอบายมุขและการคบหาสมาคมกับผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

2. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเขตคุณภาพที่ 17 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

3. ควรทำการศึกษาแนวทางในการจัดโครงการและกิจกรรมที่สามารถนำมาพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเพื่อให้มีระดับคุณภาพที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิดและทิศทางในการดำเนินงาน.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ทัชชกร งามเลิศ. (2560). *ประสิทธิผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12*. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**, 5(2), 277-294. ค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2566, จาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/240783

นิสรา สิมพรักษ์. (2560). **สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง**. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). **การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11**. การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

พิมพารัตน์ สมครอง. (2560). **การศึกษาระบบการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโป่งน้ำร้อนวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

รุ่งนภา สุขสำแดง. (2563). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์. (2559). **ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริ โชคสกุล. (2559). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9 จังหวัดสมุทรปราการ**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศิริรัตน์ เกตุประทุม. (2560). **การดำเนินงานและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2564). **รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2564.** ค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2565, จาก http://www.ccs2.go.th/download/plan/report64.pdf

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2565). **ข้อมูลประชากร.** ค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2565, จาก http://www.ccs2.go.th

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2565). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565**. ค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2565, จาก http://www.ccs2.go.th/download/plan65.pdf

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). **การศึกษาสภาพการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

โสภา เชื่อมทอง. (2562). **สภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรีสุขบท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

Cronbach, L. J. (1990). **Essential of Psychological Testing.** 5th ed. New York: Harper & Collins.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research acttivitier***.** **Journal of Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.

Likert, R. (1961). **New Patterns of Management**. New York: McGraw-Hill.

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

The Satisfaction of Teachers towards the General Administration of School in Prawet District 30th School Network Office Bangkok Metropolis

เมธาวี ทองมหา[1], นิวัตต์ น้อยมณี[2]

[1]หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, E-mail: 341methawee@gmail.com

[2]หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, E-mail: nw.noymanee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตามเพศ อายุ วิทยฐานะ และคุณวุฒิทางการศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 140 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวในการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจจำแนกตามเพศ อายุ วิทยฐานะ และคุณวุฒิทางการศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ด้านการดำเนินงานธุรการ ส่วนด้านงานกิจการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ 2) ครูที่มีเพศ อายุ วิทยฐานะ และคุณวุฒิแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของครู, การบริหารงานทั่วไป, เครือข่ายโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to; (1) study the expectation and the satisfaction of teachers towards the general administration of Prawet district 30th school network office Bangkok metropolis (2) to compare the level of expectation and satisfaction of teachers towards the general administration of Prawet district 30th school network office Bangkok metropolis base on sex, ages, academic standing and level on education. Quantitative discipline was used to conduct the experimental process. The questionnaire of 140 teachers sample was received for data analysis using percent, average, standard deviation, Independent Samples t-test and One-Way-ANOVA.

The results are as fallow; 1) the level of satisfaction of teachers towards the general administration of Prawet district 30th school network office in Bangkok was at a high level. When considering each aspect, it was found that the educational public relations aspect had the highest average. Followed by the development of information systems and networks, maintenance of buildings, administrative operations, and student affairs with the lowest average, respectively. 2) Teachers with different sex, age, academic standing, and qualifications had no statistically significant difference with the general administration of teachers towards the general administration of Prawet district 30th school network office in Bangkok.

Keywords: satisfaction of teachers, general administration, school network

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษา มีส่วนราชการ ในกำกับประกอบด้วยสำนักงานการเจ้าหน้าที่ สถาบันพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเลขานุการ กองเทคโนโลยีการศึกษา กองคลัง กองส่วนเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน และสำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์การศึกษา การกำหนดกรอบแนวทางหลักเกณฑ์ ส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายและแผนการศึกษา การดำเนินการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร การวิจัยทางการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการจัดการ

เรียนรู้ การดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการพัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านการประเมินผลการจัดการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย การส่งเสริมการจัดการศึกษาและความร่วมมือในประเทศและต่างประเทศ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2565: 4) มีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานในสถานศึกษาอันประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณและการเงิน

การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานทั่วไปสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนในฐานะช่วยสนับสนุนงานวิชาการรวมทั้งงานอื่น ๆ เช่น งานธุรการ งานกิจการนักเรียน เนื่องจากงานฝ่ายบริหารทั่วไปมีส่วนส่งเสริมนักเรียน ส่งเสริมการเรียนการสอน เสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ดูแลสวัสดิการของครูนักเรียน นักการภารโรง ตลอดจนการจัดสวัสดิการให้บุคลากรในสถานศึกษา จึงเป็นงานที่มีส่วนเกี่ยวของกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา ช่วยเสริมสร้างสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้นสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการให้เป็นระบบและมีความสอดคล้องกับกระบวนการบริหารภายในสถานศึกษา ถ้าสถานศึกษาจัดงานบริหารทั่วไปได้ถูกต้อง ครบถ้วนก็จะเป็นการสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ให้สถานศึกษาได้เป็นที่รู้จักและยอมรับจากประชาชน อันจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีของครูในสถานศึกษา ครูกับนักเรียน ครูกับผู้ปกครอง โดยเฉพาะสถานศึกษาในเขตเมืองและชนบทที่มีจำนวนนักเรียนแตกต่างกัน จำนวนครูและบุคลากรในสถานศึกษาเพิ่มขึ้น ความจำเป็นในด้านบริหารทั่วไปต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาตามความถนัดและความสนใจ จึงมีมากขึ้น และมีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารสถานศึกษา ทำให้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานบริหารทั่วไปต้องมีภาระหน้าที่ มีความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้นอันเป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สำคัญ เนื่องจากหากมีการประสานงานที่ดีย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจระหว่างสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และเครือข่ายทางการศึกษารวมถึงความสัมพันธ์ที่ดีภายในสถานศึกษาของครูและบุคลากร ที่หลากหลายย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการศึกษา โดยในการประเมินความพึงพอใจด้านการบริหารงานทั่วไป (มนต์ชัย รัตนสังข์, 2560: 2-3)

เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม บริหารตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ โดยกลุ่มงานบริหารงานทั่วไปของเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ซึ่งจากผลการปฏิบัติงานตามรายงานดังแนบแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2565 สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครพบว่า ในปีการศึกษา 2565 สำนักการศึกษายังมีบางโครงการที่ไม่สามารถบริหารจัดการและใช้งบประมาณเพื่อการพัฒนาโรงเรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพซึ่งหลายโครงการนั้นขอบข่ายงานอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารงานทั่วไปของ

โรงเรียนซึ่งไม่ได้รับการใช้งบประมาณ และถูกโอนงบประมาณคืนสำนักงานเขต อาทิ โครงการพัฒนาระบบศูนย์สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการศึกษา โครงการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ต่อเนื่อง โครงการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2565: 42-43) ประกอบกับการศึกษารายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. 2564 สำนักการศึกษา กลุ่มแผนงานและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผนการศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาด้านฝ่ายบริหารงานทั่วไปที่ผ่านมา ได้แก่ ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดไม่สามารถใช้งานได้ อาคารสถานศึกษาตามสัญญาจ้างยังอยู่ระหว่างการดำเนินงานและเป็นไปด้วยความล่าช้าเนื่องจากประสบปัญหาทั้งด้านการดำเนินการและขาดผู้ยื่นเสนอราคาจึงจำเป็นต้องทบทวนรูปแบบรายงาน การวางแผนการพัฒนาองค์กรยังคงมีปัญหาเนื่องจากการวางแผนระยะเวลาในการดำเนินงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการได้ สถานที่ในการจัดกิจกรรมขาดเครื่องปรับอากาศ และการถ่ายเทอากาศที่ส่งผลต่อความสะดวกสบายของนักเรียนและผู้เข้าร่วมกิจกรรม (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2564: 19-74) จากปัญหาข้างต้นจึงส่งผลต่อความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสังกัด ซึ่งความพึงพอใจของครูนับเป็นขวัญและกำลังใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และมีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยองค์รวม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงระดับความพึงพอใจและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร อันเป็นประโยชน์ต่อพัฒนาทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลถึงพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการนำเสนอข้อมูลย้อนกลับให้เกิดการพัฒนางานด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ตามเพศ อายุ วิทยฐานะ และคุณวุฒิทางการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

2. ครูที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

3. ครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

4. ครูที่มีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ตามขอบข่ายการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาจากเอกสาร คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตประเวศ (ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ, 2565: 78) และขอบข่ายงานบริหารงานทั่วไปสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 45) ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การดำเนินงานธุรการ 3) การดูแลอาคารสถานที่ 4) งานกิจการนักเรียน 5) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

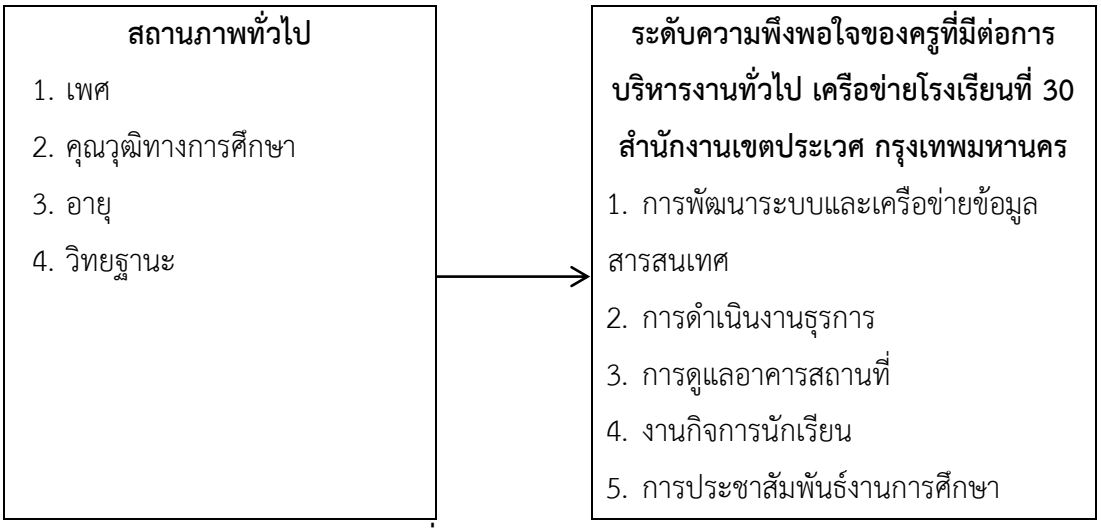

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 216 คน (สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร, http://www.bangkok.go.th/prawet , 16 พฤษภาคม 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and. Morgan, 1970: 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 140 คน แบ่งชั้นภูมิแล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ขอบข่ายการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาจากเอกสาร คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตประเวศ (ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ, 2565: 78) และขอบข่ายงานบริหารงานทั่วไปสำนัก งานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550: 45) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ คุณวุฒิทางการศึกษา อายุ และวิทยฐานะ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของครูมีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วยระดับความพึงพอใจ 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การดำเนินงานธุรการ 3) การดูแลอาคารสถานที่ 4) งานกิจการนักเรียน 5) การประชาสัมพันธ์การศึกษา โดยเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert, 1961, p. 247) ดังนี้

5 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก
3 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับน้อย
1 หมายความว่า มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัย ในการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูมีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และร่างแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของครูมีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ โดยขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามขอบข่ายของการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร คือ 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 2) การดำเนินงานธุรการ 3) การดูแลอาคารสถานที่ 4) งานกิจการนักเรียน 5) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

2. นำร่างแบบสอบถามการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบอีกครั้ง

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวม

(n=140)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป	$\bar{x}$	SD	ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	4.44	0.47	มาก	2
2. ด้านการดำเนินงานธุรการ	4.35	0.48	มาก	4
3. ด้านการดูแลอาคารสถานที่	4.42	0.49	มาก	3
4. ด้านงานกิจการนักเรียน	4.34	0.54	มาก	5
5. ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	4.48	0.51	มาก	1
รวม	**4.40**	**0.41**	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=0.40, SD=0.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$=0.48, SD=0.51) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{x}$=0.44, SD=0.47) ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ($\bar{x}$=0.42, SD=0.49) ด้านการดำเนินงานธุรการ ($\bar{x}$=0.4.35, SD=0.48) และด้านงานกิจการนักเรียน ($\bar{x}$=0.4.34, SD=0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่า t-test แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

(n=140)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป	เพศ				t	Sig.
	ชาย n=0.38		หญิง n=0.102			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	4.26	0.52	4.50	0.43	-2.794	.259
2. ด้านการดำเนินงานธุรการ	4.04	0.43	4.46	0.46	-4.857	.274
3. ด้านการดูแลอาคารสถานที่	4.13	0.36	4.52	0.49	-4.459	.016
4. ด้านงานกิจการนักเรียน	3.97	0.43	4.47	0.51	-5.327	.322
5. ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	4.14	0.51	4.61	0.46	-5.260	.792
รวม	**4.11**	**0.35**	**4.51**	**0.38**	**-5.654**	**.956**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานธุรการ ด้านงานกิจการนักเรียน และด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการดูแลอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ค่า t-test แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณวุฒิ

(n=140)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป	คุณวุฒิ				t	Sig.
	ปริญญาตรี n=0.106		สูงกว่าปริญญาตรี n=0.34			
	$\overline{x}$	SD	$\overline{x}$	SD		
1. ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	4.42	0.47	4.50	0.45	-0.82	0.74
2. ด้านการดำเนินงานธุรการ	4.36	0.46	4.31	0.55	0.47	0.04*
3. ด้านการดูแลอาคารสถานที่	4.42	0.48	4.39	0.52	0.33	0.07
4. ด้านงานกิจการนักเรียน	4.41	0.50	4.10	0.61	2.94	0.05
5. ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	4.55	0.51	4.27	0.48	2.73	0.70
รวม	4.43	0.40	4.32	0.44	1.41	0.10

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณวุฒิโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับความพึงพอใจ ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการดำเนินงานธุรการ ด้านงานกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

(n=140)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.532	2	.266	1.194	.306
	ภายในกลุ่ม	30.519	137	.223		
	รวม	31.051	139			
2. ด้านการดำเนินงานธุรการ	ระหว่างกลุ่ม	.482	2	.241	1.006	.368
	ภายในกลุ่ม	32.822	137	.240		
	รวม	33.304	139			
3. ด้านการดูแลอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	.377	2	.188	.773	.463
	ภายในกลุ่ม	33.370	137	.244		
	รวม	33.747	139			
4. ด้านงานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.419	2	.209	.700	.498
	ภายในกลุ่ม	40.988	137	.299		
	รวม	41.407	139			
5. ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.607	2	.804	3.067	.053
	ภายในกลุ่ม	35.897	137	.262		
	รวม	37.504	139			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**.263**	**2**	**.132**	**.746**	**.476**
	ภายในกลุ่ม	**24.159**	**137**	**.176**		
	รวม	**24.422**	**139**			

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้าน ทั้งด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานธุรการ ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ด้านงานกิจการนักเรียน และด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 ค่า f-test แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครจำแนกตามวิทยฐานะ

(n=140)

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.602	2	.301	1.355	.261
	ภายในกลุ่ม	30.449	137	.222		
	รวม	31.051	139			
2. ด้านการดำเนินงานธุรการ	ระหว่างกลุ่ม	.011	2	.005	.022	.978
	ภายในกลุ่ม	33.293	137	.243		
	รวม	33.304	139			
3. ด้านการดูแลอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	.112	2	.056	.227	.797
	ภายในกลุ่ม	33.635	137	.246		
	รวม	33.747	139			
4. ด้านงานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.307	2	.153	.511	.601
	ภายในกลุ่ม	41.100	137	.300		
	รวม	41.407	139			
5. ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.304	2	1.652	6.617*	.002
	ภายในกลุ่ม	34.200	137	.250		
	รวม	37.504	139			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**.348**	**2**	**.174**	**.991**	**.374**
	ภายในกลุ่ม	**24.074**	**137**	**.176**		
	รวม	**24.422**	**139**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวิทยฐานะ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานธุรการ ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ด้านงานกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยการหาผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยค่าผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) โดยภาพรวม จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

n=0.140

วิทยฐานะ	$\bar{x}$	ไม่มีวิทยฐานะ	ชำนาญการ	ชำนาญการพิเศษ
		4.57	4.19	4.29
ไม่มีวิทยฐานะ	4.57	-	0.38	0.28
ชำนาญการ	4.19	-	-	-0.10
ชำนาญการพิเศษ	4.29	-	-	-

จากตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยค่าผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) โดยภาพรวม จำแนกตามวิทยฐานะ ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา พบว่า ครูที่ไม่มีวิทยฐานะมีความพึงพอใจมากกว่า ครูมีวิทยฐานะชำนาญการและชำนาญการพิเศษ ส่วนครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการมีระดับความพึงพอใจน้อยกว่า ผู้ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=0.4.40, SD=0.41)

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของครูมีต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ตามเพศ อายุ วิทยฐานะ และคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำเสนอการสรุปผลตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1) ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไปด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานธุรการ ด้านงานกิจการนักเรียน และด้าน

การประชาสัมพันธ์งานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการดูแลอาคารสถานที่ระดับความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ครูที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไปด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานธุรการ ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ด้านงานกิจการนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3) ครูที่มีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดำเนินงานธุรการ ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ด้านงานกิจการนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ครูที่มีคุณวุฒิแตกต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับความพึงพอใจ ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการดำเนินงานธุรการ และด้านงานกิจการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินการตามขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบการบริหารงานทั่วไป มีการแบ่งหน้าที่ด้วยการประชุม วางแผน และเตรียมความพร้อมต่อการให้บริการแก่นักเรียน ผู้ปกครองในพื้นที่ คำถึงถึงความปลอดภัยที่จะเกิดกับนักเรียน และมีการนำเสนอข่าวสารการปรับปรุงภาระงานที่เกี่ยวข้องผ่านการประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรได้ร่วมรับรู้ รับทราบ ส่งผลให้ด้านการประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ จรูญ บุญธรรม และคณะ (2564: 237) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย นครธัญญะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายนครธัญญะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ครูมีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจาก เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ สามารถอำนวยความสะดวกและลดภาระงานของครูในสังกัดได้จึงส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีการวางแผนการพัฒนาระบบเครือข่ายอย่างมีส่วนร่วม มีการรับฟังความคิดเห็นของครูในการพัฒนาระบบเครือข่าย จึงสามารถตอบสนองความต้องการของครูผู้ใช้งานได้อย่างตรงจุด มีข้อมูลสารสนเทศที่พร้อมต่อการใช้งาน ทันต่อเหตุการณ์ การปฏิบัติสามารถทำได้รวดเร็จ สอดคล้องกับ ฐปนรรฆ์ มาลี และผดุง พรมมูล (2561: 81) ได้ศึกษา การบริหารงานทั่วไปด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางพลัด ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางพลัด ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการดำเนินงานธุรการ ครูมีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งในการบริหารงานเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน และภาระงานที่ซ้ำซ้อน มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนแต่ไม่ก่อให้เกิดความล่าช้า ครูจึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อนุเดช บ้านสระ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2562: 185-186) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานธุรการ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการดูแลอาคารสถานที่ ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญต่อภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ให้มีความสะดวก สะอาด ปลอดภัย ด้วยการวางผังอาคารที่สอดคล้องกับพื้นที่ จึงส่งผลให้การบริหารจัดการพื้นที่ในโรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ ขอบข่ายการบริหารงานทั่วไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม กำหนด ภาระหน้าที่ตามขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป ซึ่งหนึ่งในขอบข่ายงานนั้นคือ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และ กฤตนาถฑ์ เจริญสุข (2558: 5) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารงานทั่วไปว่าเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องและเพื่อจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 ด้านงานกิจการนักเรียน ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ด้านงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครมีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ง่ายต่อการปฏิบัติงานของครู มีการนิเทศก์ กำกับ ติดตาม ส่งผลให้ครูจัดกิจกรรมเกี่ยวกับกิจการนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการให้คำแนะนำ มีการส่งเสริมให้งานกิจการนักเรียนดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น ส่งผลดีต่อกิจกรรมตามแผนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อระบบกิจการนักเรียนมีประสิทธิภาพ ย่อมแบ่งเบาภาระงานครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น ส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับ ปรวรรณ์รัตน์ พิมพรม (2559: 368) ที่ได้เสนอแนวคิดการบริหารงานทั่วไปด้านงานกิจการนักเรียน ว่าการบริหารงานทั่วไป มีบทบาทในการให้บริการทุกรูปแบบโดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม การสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาหากการบริหารงานทั่วไปขาดประสิทธิภาพจะส่งผลต่อคุณภาพอันจะเกิดกับผู้เรียนอันเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษา

1.5 ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานทั่วไป เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจาก เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาอย่างกว้างขวางในหลากหลายช่องทาง ประกอบกับในปัจจุบันมีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ง่ายต่อการเข้าถึงจึงทำให้ผู้ปกครอง และครูสามารถรับทราบข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้เกิดการอำนวยความสะดวกต่อทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อครูและบุคลากรอย่างสูงสุดส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เกิดจากการวางแผนที่มีประสิทธิภาพในการบริหารคนให้สอดคล้องกับภาระงาน มีการจัดให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านประชาสัมพันธ์ได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ปิยะนันท์ เอี่ยมพิจิตร (2564: 205) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ชุมชนต่อการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านบางเบ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่าความสัมพันธ์ของชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ระดับการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากข้อค้นพบด้านการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ พบว่า การมีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนนักเรียนที่ถูกต้องสามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว มีระดับความพึงพอใจ

เป็นลำดับสุดท้าย จึงควรมีการปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนนักเรียนที่ถูกต้องสามารถเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว

2. จากข้อค้นพบด้านงานธุรการพบว่า มีการเก็บรักษาเอกสารทางราชการที่สามารถค้นหาได้ง่ายมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้ายจึง ควรปรับปรุงระบบการเก็บรักษาเอกสารทางราชการที่สามารถค้นหาได้ง่าย

3. การบริหารงานทั่วไปด้านงานกิจการนักเรียน พบว่า มีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน เกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารจึงควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการดำเนินกิจการนักเรียนอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกัน

4. จากข้อค้นพบ ด้านอาคารสถานที่พบว่า การให้บริการด้านอาคารสถานที่ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารจึงควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการบริการด้านกิจการนักเรียนที่สามารถประสานความร่วมมือในการใช้สถานที่ร่วมกับหน่วยงานอื่น

5. ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา พบว่า การวางแผนระบบการประชาสัมพันธ์ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการนำข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมาวางแผนระบบการประชาสัมพันธ์ร่วมกันในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล
2. ควรมีการศึกษาเรื่องการบริหารงานทั่วไปที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษา
3. ควรศึกษาเรื่อง เทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการบริหารงานทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กฤตนาถฑ์ เจริญสุข. (2558). **ความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการบริหารการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยลงกรณ์.

จรูญ บุญธรรม และคณะ. (2565). **ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย นครธัญญะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**. ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2565): 237-253.

ฐปนรรฆ์ มาลี และผดุง พรมมูล. (2561). **การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางพลัด**. ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2561): 176-189.

ณณัฐ ช่วยงาน. (2565). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2** .วิทยานิพนธ์ ค.ม. การบริหารการศึกษา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณ.

ธวัชชัย แสนดวง. (2565). **สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี.** ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ปรวรรณ์รัตน์ พิมพรม. (2559). **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 13**: **ตามรอยพระยุคลบาท เกษตรศาสตร์กำแพงแสน.** สำนักงานวิทยาเขตกำแพงแสน กองบริหารวิชาการและนิสิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

ประภาษ จิตรักศิลป์. (2561) **“ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ”.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปิยะนันท์ เอี่ยมพิจิตร. (2565). *ความสัมพันธ์ชุมชนต่อการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านบางเบ้า สานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด.* **วารสารสหวิทยาการพัฒนา.** 1(1) (มกราคม-มิถุนายน 2565): 206-214.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก.* **วารสารวิจยวิชาการ**, 5(2) (มีนาคม - เมษายน 2564): 65-75.

เพ็ญพิศ ผาพองยุน. (2560). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ.** ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยสันตพล.

มนต์ชัย รัตนสังข์. (2560). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 50 เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร.* **วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง,** 2(1): 173-184.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). **“พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2550”.** เล่มที่ 124 ตอนที่ 100.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2542.** กรุงเทพมหานคร: นามีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วราภรณ์ พุทธวงษ์. (2562). *การบริหารสถานศึกษากับการจัดการโครงการป้องกันพฤติกรรมการเสพยาเสพติด: กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.* **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,** 8(2) (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562): 428-441.

ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.* **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี**, 12(1) (มกราคม – มิถุนายน 2562): 199-216.

สัมนา รธนิธย์. (2560). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2564). **แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2564**. กรุงเทพฯ: สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา.

_____. (2565). **แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2565**. กรุงเทพฯ: สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา.

สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. (2565). ค้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2565, จาก http://www.bangkok.go.th/prawet

สำนักงานเขตประเวศ. (2565). **แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2565.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตประเวศ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ**. บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อนุเดช บ้านสระ และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). *แนวทางการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาใสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.* **วารสารมหาวิทยาลัยปทุมธานี**, 13(2) (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564): 185-186.

อภิสิทธิ์ ฤทธิแสง. (2564). *สมรรถนะเชิงบริหารในการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านดอนใหญ่ อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา.* **วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มมร.วิทยาเขตอีสาน,** 2(2) (พฤษภาคม – สิงหาคม 2564): 17-26.

Fayol, Henry. (1916). **"Administration Industrielle et generale"**. Bulletin de la Societe de l'Industrie Minerale, fifth series, Vol. 10 No.3, pp. 5 – 162.

Gulick, Luther, Lindon Urwick. (1937). **Paper on the Science of Administration**. Clifton :Augustus M. Kelley.

Herzberg, Frederick, Bernard, Mausner and Snyderman, Berbara. (1959). **The Motivation to Work**. New York: John Wiley and Sons.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). **"Determining Sample Size for Research Activities".** Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607 – 610.

Mooney, J. D., and Reiley, (1947). **A. C. The Principles of Organization**. NY: Harper & Row.

Morse, Nancy C. (1955). **Satisfactions in the White Coller Job.** Michigan: University of Michigan Press.

วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Journal of Roi Et Rajabhat University

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2567
Vol. 18 No.1 January - April 2024

สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์
Humanities & Social Sciences
https://www.thaijo/index.php/reru

ISSN 2985-2110 (Print)
ISSN 2985-2129 (Online)

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

The Relationship Between Academic Affairs Administration of School administrators and School Effectiveness Under the Secondary Educational Service Area Office Chachoengsao

พรเทพ พรมตา[1], กัญภร เอี่ยมพญา[2] และ นิวัตต์ น้อยมณี[3]
Phonthap Promta[1], Kanporn Aiemphaya[2] and Niwat Noymanee[3]

Received : 30 มิ.ย. 2566
Revised : 24 ม.ค. 2567
Accepted : 24 ม.ค. 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 297 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปแครซี่และมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ .85 และของประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ .86 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวก อยู่ในระดับสูง (r_{xy} = .90) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the level of academic affairs administration of school administrators, and level of school effectiveness under the Secondary Educational Service Area Office

[1] *นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ อีเมล: phonthap2204@gmail.com*
[2] *รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ อีเมล: kanporn2512@gmail.com*
[3] *ดร., ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ อีเมล: nw.noymanee@gmail.com*
[1] *Master Student, Master of Education Program in Educational Administration, Bangkok Suvarnabhumi University, Email: phonthap2204@gmail.com*
[2] *Associate Professor, Ed.D., Lecturer in Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, Email: kanporn2512@gmail.com*
[3] *Dr., Director Master of Education Program in Educational Administration, Bangkok Suvarnabhumi University Email: nw.noymanee@gmail.com*

Chachoengsao; and 2) to investigate the relationship between academic affairs administration of school administrators and school effectiveness. The samples were 297 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Chachoengsao through comparing the total population to the Krejcie and Morgan table. Samples were randomized by using stratified random sampling technique. The research instrument was a five rating scales questionnaire, in which the index of congruence was during .80-1.00, and the reliability of academic affairs administration of school administrators was at .85, and school effectiveness was at .86. Statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research results were: 1) the academic affairs administration of school administrators was at a high level, and school effectiveness was at a high level as well; and 2) The relationship between academic affairs administration of school administrators and school effectiveness had a positive relationship at a high level (r_{xy}= .90), with statistically significant at .01 level.

Keywords: Academic administration, School administrators, School effectiveness

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ เป็นพลเมืองที่ดี มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคไร้พรมแดนนั้นเป็นความท้าทายที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงและส่งเสริมให้เกิดเป็นรูปธรรมในทุกมิติ ดังที่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) กำหนดเป็นแนวทางในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 39 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาโดยตรง เพื่อให้สามารถบริหารได้อย่างคล่องตัวในการจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่กับสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564: 16) และในแต่ละสถานศึกษานั้นได้แบ่งภารกิจและขอบข่ายงานหลัก ๆ เป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาท ความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหาร เพื่อให้เกิดคุณภาพ อย่างมีประสิทธิผล โดยเฉพาะงานวิชาการที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและมีบทบาทเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556: 1)

จากที่กล่าวพอสรุปได้ว่า การบริหารงานในสถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่ายนั้น การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพราะเกี่ยวข้องผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ตามอัตภาพ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยให้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาต้องบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษาในขอบข่าย 7 ภารกิจ ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน การแนะแนวการศึกษา และการประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน, 2562: 13–31) ให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสงวนพงศ์ ชวนชม (2557: 59) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง

แต่ที่ผ่านมา พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านวิชาการยังค่อนข้างจะต่ำ สอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาสภาพปัญหาประสิทธิผลของสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2556 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาหลายแห่งยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ความสามารถในการอ่านการเขียนและการคิดวิเคราะห์ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ผลการประเมินคุณภาพนักเรียน (National Test : NT) แม้บางวิชาจะมีผลคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นแต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐาน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเกือบทุกวิชา สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับนานาชาติ (PISA) ที่ประเทศไทยเข้าร่วมประเมิน พบว่า นักเรียนไทยที่มีอายุ 15 ปี มีแนวโน้มด้านความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่านลดลง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556: 2) และสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษา ผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัด ปี พ.ศ. 2564 พบว่า ผลการประเมินด้านความรู้และทักษะด้านวิชาการจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2564 ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 4 รายวิชา ประกอบด้วย ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าระดับประเทศทุกรายวิชา นอกจากนั้นด้านผลการประเมินความสามารถในการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า สถานศึกษาบางแห่งยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ถึงแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียน จึงทำให้ผลการประเมินดังกล่าวของสำนักงานเขตพื้นที่ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา, 2564: 22)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงภาพของความพยายาม ในการพัฒนาและยกระดับประสิทธิผลด้านวิชาการของสถานศึกษาศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา การดำเนินงานดังกล่าวผลที่เกิดขึ้นกับประสิทธิผลสถานศึกษาเป็นไปในทางต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งอาจส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาลดลง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนำมาประยุกต์ใช้ ดังนี้

1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน (2562: 3) ซึ่งสรุปว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการแนะแนว

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารวิชาการและงานวิจัยของ Hoy and Miskel (2008: 307), วานิช บุญครอบ (2556: 7–8), นีลบล อุณาศรี (2558: 8), จตุภัทร ประทุม (2559: 8), ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560: 7–8) และเสกสันต์ รอดย้อย (2560: 9–10) พบว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแสดงในภาพประกอบ 1

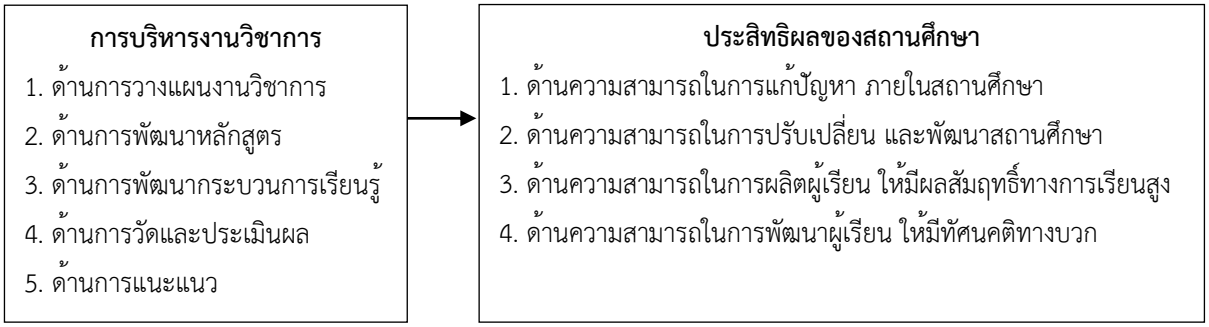

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

สมมติฐาน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์ทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,278 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 297 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง Krejcie and Morgan ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดำเนินการสุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก (Lottery Method) โดยเริ่มจากการสุ่มหน่วยโรงเรียนและสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ .85 และของประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ .86 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการแนะแนว

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณ (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และด้านความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 จัดเตรียมแบบสอบถาม และทำหนังสือขอความร่วมมือจากภาควิชา ส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์พร้อมเครื่องมือวิจัย

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถส่งข้อมูลกลับคืนให้ผู้วิจัย 2 ช่องทาง คือ ช่องทางไปรษณีย์และตอบกลับในรูปแบบออนไลน์ ตามวัน เวลาที่ผู้วิจัยได้ประสานงานและนัดหมายไว้

3.3 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบกลับทางไปรษณีย์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และตรวจผลการตอบผ่านรูปแบบออนไลน์

3.4 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และรายงานผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า มีผู้ให้ข้อมูลเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราทั้งหมด จำนวน 297 คน เป็นเพศชาย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.67 และเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 66.33 มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 มีอายุ 31–40 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 41.41 มีอายุ 41–50 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.21 และมีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.17 มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 58.59 ระดับปริญญาโท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74

และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67 มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 52.53 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11–20 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 29.29 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = .64) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = .65) ด้านการแนะแนว ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = .62) ด้านการวัดและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.20, S.D. = .69) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\overline{X}$ = 4.19, S.D. = .62) และด้านการวางแผนงานวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.06, S.D. = .64) ตามลำดับ ในส่วนของระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. = .72) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการผลิตผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = .63) ด้านความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\overline{X}$ = 4.23, S.D. = .70) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.07, S.D. = .76) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.01, S.D. = .77) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) เท่ากับ .90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y
X_1	1.000					
X_2	.85**	1.000				
X_3	.75**	.83**	1.000			
X_4	.79**	.88**	.88**	1.000		
X_5	.79**	.84**	.83**	.82**	1.000	
Y	.81**	.85**	.83**	.86**	.83**	1.000

**p <.01

จากตาราง 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (r_{x3y} = .90) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวัดและประเมินผล (r_{x4y} = .86) ด้านการพัฒนาหลักสูตร (r_{x2y} = .85) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (r_{x3y} = .83) ด้านการแนะแนว (r_{x5y} = .83) และด้านการวางแผนงานวิชาการ (r_{x1y}= .81) ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ระบุว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์ทางบวก

อภิปรายผล

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. =.61) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก งานวิชาการนับว่าเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา เพราะเป็นงานที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ประกอบกับงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราจึงให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภา วงษ์นาคเพ็ชร์ (2563: 131) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเสกสันต์ รอดย้อย (2560 :161) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Michael, Anpe and Gambo (2015: 90-96) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมในรัฐที่ราบสูง ประเทศไนจีเรีย ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะความเป็นผู้นำด้านการสอน ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมงานวิจัยและการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D. =.72) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษามีครูและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ประกอบด้วยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการบริหารงาน ด้านการวางแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติตามแผนงานที่เป็นระบบ รวมถึงมีทักษะในการแก้ปัญหามุ่งพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชษารัตน์ ธรรมะรัตน์จินดา (2562: 51) ที่กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนเกิดจากการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากร มีความสามารถในการบูรณาการ ทั้งในด้านโครงสร้างของการบริหารงานและนโยบายในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งหวังให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตลอดจนพัฒนาความรู้ความสามารถ มีความสามารถในการปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมได้ มีความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม ตลอดจนสามารถดำเนินการจนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Aziz, Mahmood and Rehman (2018: 189-206) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้แบบจำลอง CIPP เพื่อการประเมินคุณภาพในระดับสถานศึกษา: กรณีศึกษา ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีขั้นสูง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หลักสูตรที่เกี่ยวข้องตลอดจนกลยุทธ์การเรียนการสอน จนส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับสูง

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน หรืออาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่บอกถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยูร คุณนาม (2557: 131) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอบ่อทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอบ่อทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิกา บรรจงปรุ และสุรินทร์ ภูสิงห์ (2562: 293-301) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Roger, Yvonne, Eun and Robert (2015: 501–530) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ทางทฤษฎีและเชิงประจักษ์เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำในการสอน การทำงานร่วมกันของครู และความเชื่อด้านประสิทธิภาพโดยรวมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นผู้นำด้านการสอน งานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ช่วยเสริมสร้างระบบความเชื่อขององค์กร ความเชื่อมั่นของครูผู้สอนอันนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tebogo (2020: 183-193) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้นำด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้บริหารต้องมีการสนับสนุนงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาประสิทธิผลทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ควรให้ความสำคัญและมีบทบาทด้านการบริหารงานวิชาการให้มากขึ้นเพราะถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งจะทำให้มีเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ควรปรับกลยุทธ์ในการบริหารงานวิชาการให้เป็นแบบมีส่วนร่วม มีประชุมวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคการบริหารงานวิชาการที่ผ่านมาเพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแผนงาน โครงการและกิจกรรมงานวิชาการด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมนำมาสู่การปฏิบัติ เพื่อเพิ่มการบริหารงานวิชาการให้อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา โดยใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อเปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนปัญหา วิธีการปรับปรุงแก้ไข แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอันนำไปสู่การยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาของการบริหารงานวิชาการในระดับที่กว้างขึ้นเพื่อการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาที่หลากหลายมิติมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาที่เป็นเชิงปฏิบัติโดยเน้นความสามารถทางวิชาการเป็นสำคัญ

2.3 ควรศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผลการวิจัยที่ชัดเจนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จตุรภัทร ประทุม. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชนิกา บรรจงปรุ และสุรินทร์ ภูสิงห์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ,* 7(25), 293-301.

นีลบล อุณาศรี. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับประสิทธิผลการทำงานของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ประยูร คุณนาม. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วานิช บุญครอบ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

วิชษารัตน์ ธรรมะรัตน์จินดา. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรแห่งการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สงวนพงศ์ ชวนชม. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 20(2), 59–68.

เสกสันต์ รอดย้อย. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.* วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา. (2564). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2564.* ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564*). กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: อีเลฟเว่น สตาร์ อินเตอร์เทรด.

โสภา วงษ์นาคเพ็ชร์. (2563). *การบริหารวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.* วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Aziz, S., Mahmood, M. and Rehman, Z. (2018). Implementation of CIPP Model for Quality Evaluation at School Level: A Case Stud. *Journal of Education and Educational Development*, 5(1), 189-206.

Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2008). *Educational administration: Theory, research and practice* (6th ed.). New York: McGraw–Hill.

Michael, O. O., Anpe, M. S. and Gambo, M. B. (2015). Principals' Administrative Skills for Secondary Schools in Plateau State, Nigeria. *Asia Pacific Journal of Education*, 1(2), 90-96.

Tebogo, J. M. (2020). The Instructional Leadership Role of the School Principal on Learners' Academic Achievement. *African Educational Research Journal*, 8(2), 183-193.

Roger, G., Yvonne, G., Eun, S. K. and Robert, M. (2015). Principals' Administrative Skills for Secondary Schools in Plateau State, Nigeria. *American Journal of Education,* 121(4), 501–530.

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง Implementation Based on the School Guidance Standards Affecting the Competencies of the Students in the Schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong	45
พลอยไพลิน การินทร์ นิวัตต์ น้อยมณี และกัญภร เอี่ยมพญา **Ploypailin Karin, Niwat Noymanee, and Kanyaporn Iamphaya**	
ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การออกแบบการเรียนรู้จากการสร้างมโนภาพทางเคมีร่วมกับโมเดล CIPPA ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและความสามารถในการ ให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคเหนือ พิษณุโลก Effects of Learning Management Using a Learning Design from Creating Chemistry Visualization Coupled with a CIPPA Model Affecting Chemistry Learning Achievement and Scientific Reasoning Ability of the High School Students at Triamudom Suksa School in the Northern Region in Phitsanulok Province	55
ญาดา ม่วงแก้ว และณัฐกานต์ ประจันบาน **Yada Muangkaew and Nattakan Prachanban**	
การพัฒนารูปแบบการบริหารงานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาทรายวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี 2 อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี Development of a Management Model to Reinforce Students' Moralities and Ethics by Integrating the Sufficiency Economy Philosophy at Nasaiwittaya School under Udon Thani Provincial Administration Organization 2, Phibunrak District, Udon Thani Province	67
กิติกร ขันติยะ **Kitikorn Kuntiya**	
การพัฒนาชุมชนปลอดภัยอย่างมีส่วนร่วมพื้นที่เปราะบางชายแดน จังหวัดอุบลราชธานี Development of Participatory Safe Communities in the Fragile Border Areas, Ubon Ratchathani Province	85
ชัยกฤต ยกพลชนชัย วิลาวัณย์ ชาดา และเพ็ญมาศ สุคนธจิตต์ **Chaiyakrit Yokphochanacha, Wilawan Chada, and Penmat Sukonthajit**	

การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

Implementation Based on the School Guidance Standards Affecting the Competencies of the Students in the Schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong

พลอยไพลิน การินทร์ นิวัตต์ น้อยมณี และกัญภร เอี่ยมพญา
Ploypailin Karin, Niwat Noymanee, and Kanyaporn Iamphaya

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
Educational Administration, Graduate School, Bangkok Suvarnabhumi University
E-mail: ploye18@gmail.com
Received: July 15, 2023; Revised: September 28, 2023; Accepted: October 2, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยในนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาและระดับสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ 2) ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียน ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตัวอย่าง ได้แก่ ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 289 คน ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของแครซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.24) และสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.11)

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าอำนาจการพยากรณ์ .722 แสดงว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษา สามารถพยากรณ์สมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 72.20 และผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา มีจำนวน 3 ตัว ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน (X_1) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว (X_3) และคุณภาพการปฏิบัติงานแนะแนว (X_2) สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์คะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

ในรูปแบบคะแนนดิบ $Y = (-.64) + .630 (X_1) + .142 (X_2) + .245 (X_3)$
ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Z = .588 (X_1) + .247 (X_3) + .119 (X_2)$

คำสำคัญ: มาตรฐานการแนะแนว สถานศึกษา สมรรถนะนักเรียน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the implementation level based on the school guidance standards and the competency level of the students in the schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong and 2) to study the implementation based on the school guidance standards affecting the competencies of the students in the schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong. The samples were 289 teachers consisting of the guidance teachers and the consultant teachers in the schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong. They were randomized by multi-stage sampling. The sample size was determined by Krejcie and Morgan's Table. The research instrument was a questionnaire asking for the opinions of the teachers. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and a stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows.

1. The implementation based on the school guidance standards in the schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong in the overall was at a high level ($\bar{x}$ = 4.24) and the competencies of the students in the schools under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong in the overall were at a high level ($\bar{x}$ = 4.11).

2. The implementation based on the school guidance standards affecting the competencies of the students in the schools with the statistical significance at the level of .05 had the predictive power of .722. This indicated that the implementation based on the school guidance standards could predict the competencies of the students in the schools by 72.20%, and the analysis findings of the best implementation based on the school guidance standards affecting the competencies of the students in the schools consisted of 3 variables: student quality (X_1), guidance management quality (X_3), and guidance practice quality (X_2). The 3 variables could be used to write the raw score predictive equation and the standard score predictive equation as follows:

The raw score predictive equation: $Y= (-.64)+ .630 (X_1) + .142 (X_2) + .245 (X_3)$

The standard score predictive equation: $Z = .588 (X_1) +.247 (X_3) + .119 (X_2)$

Keywords: Guidance Standards, Schools, the Competencies of the Students

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 6 มีความมุ่งหมายและหลักการว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดให้กิจกรรมแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถวางแผนการเรียนอาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีสุข นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดเร่งรัดพัฒนางานแนะแนวให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานักเรียนเพื่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยมอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินงานตามแนวปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานแนะแนวใน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สมรรถนะของผู้เรียน เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้หรือปฏิบัติงานหรือสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554) ซึ่งบทบาทของกิจกรรมแนะแนวมีความสำคัญต่อการส่งเสริมสมรรถนะและคุณภาพชีวิตของผู้เรียน การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องคำนึงถึงสมรรถนะสำคัญของนักเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งความสามารถและทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่นักเรียนจะได้รับการประเมินตามจุดหมายของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ โดยกำหนดกลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาว่า “สร้างความเข้มแข็งของระบบแนะแนวในสถานศึกษา และจัดระบบแนะแนวการศึกษา ทั้งด้านอาชีพ และทักษะชีวิต เพื่อการศึกษาต่อ การทำงาน และการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ”นอกจากนี้ยังกำหนดกลยุทธ์ข้อที่ 4 ว่า “ส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมแนะแนวและการบริการแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นอย่างเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และรูปธรรม” โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดบริการแนะแนวและส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครอบคลุมกับมาตรฐานการแนะแนวทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) คุณภาพการดำเนินงานแนะแนว และ 3) คุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว รวมทั้งกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นการประกันคุณภาพการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพอันนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนและคุณภาพการจัดการศึกษา จากการศึกษาสภาพปัจจุบันสมรรถนะของนักเรียน พบว่า ยังไม่เป็นไปดั่งวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ ระบบแนะแนวในสถานศึกษามีประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนตรี อินตา (2562) ที่ศึกษาเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานบริการแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานบริการแนะแนวในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีแนวทางการพัฒนางานแนะแนวคือ โรงเรียนควรมีห้องรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลายและน่าสนใจ เพื่อเพิ่มสมรรถนะและยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาวิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานแนะแนวด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนวและสะท้อนปัญหาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและนำเสนอเป็นแนวทางในการแก้ไขให้งานแนะแนวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาและระระดับสมรรถนะ ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,165 คน

ตัวอย่าง ได้แก่ ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 289 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครซี่และมอร์แกน (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล, 2562) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ดำเนินการสุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับฉลาก (Lottery method) โดยเริ่มจากการสุ่มหน่วยโรงเรียน และสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษามี 3 ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน (X_1) ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว (X_2) และด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว (X_3)

ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะของนักเรียนมี 5 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการคิด ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของครู จำนวน 1 ฉบับ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80-1.00 และมีค่าความเชื่อถือ (α) ทั้งฉบับเท่ากับ .83 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบค่ามาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะ และด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการคิด ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเตรียมแบบสอบถาม และทำหนังสือขอความร่วมมือจากภาควิชา ส่งไปยังโรงเรียนและครูที่เป็นตัวอย่าง พร้อมเครื่องมือวิจัย ด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์และออนไลน์

2. ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถส่งข้อมูลกลับคืนให้ผู้วิจัยได้ 2 ช่องทาง คือ ช่องทางไปรษณีย์ และตอบกลับในรูปแบบออนไลน์ ตามวันและเวลา ที่ผู้วิจัยได้ประสานงานและนัดหมายไว้ล่วงหน้า

3. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบกลับทางไปรษณีย์มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ และตรวจผลการตอบผ่านช่องทาง Google Drive

4. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และรายงานผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ระดับสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาและระดับสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.24, S.D. =.76) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว ($\overline{x}$ = 4.37, S.D. = .72) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว ($\overline{x}$ = 4.33, S.D. = .78) และด้านคุณภาพผู้เรียน ($\overline{x}$ = 4.04, S.D. = .79) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ระดับสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 4.11, S.D. =.79) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\overline{x}$ = 4.24, S.D. =.77) ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ($\overline{x}$ = 4.16, S.D. = .77) ด้านความสามารถในการสื่อสาร ($\overline{x}$ = 4.10, S.D. = .80) ด้านความสามารถในการคิด ($\overline{x}$ = 4.04, S.D. = .80) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\overline{x}$ = 3.99, S.D. = .82) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าอำนาจจำแนกการพยากรณ์ (R Square) พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .850 และมีค่าอำนาจการพยากรณ์ เท่ากับ .772 หมายความว่า ดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษาทั้งหมดร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษาได้ร้อยละ 70.72 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรสมการพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ สมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่ดีที่สุดคือ ด้านคุณภาพผู้เรียน (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .558 รองลงมาคือ ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .247 และด้านคุณภาพการปฏิบัติงานแนะแนว (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์เท่ากับ .119 ตามลำดับ

สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Y= (-.64)+ .630 (X_1) + .142 (X_2) + .245 (X_3)$$

$$Z = .588 (X_1) +.247 (X_3) + .119 (X_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ค้นพบ ยังมีประเด็นท่น่าสนใจอีกมาก ผู้วิจัยจึงนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = .76) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีการดำเนินงานแนะแนวในด้านต่างๆตามมาตรฐานการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา ทั้ง 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา สอดคล้องกับวิเชียร จงดี (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 327 คน พบว่า สภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับอรินทรา อยู่หลาบ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครูแนะแนว 1 คน จาก 52 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 112 คน พบว่า การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่ 2 ระดับสมรรถนะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. =.76) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีการจัดการเรียนการสอนแนะแนว และระบบการบริหารจัดการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ข้อมูลระเบียนนักเรียนที่เป็นระบบ มีการใช้เครื่องมือคัดกรองและแบบทดสอบเพื่อจำแนกนักเรียนเป็นรายบุคคล จึงส่งผลให้การพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับอธิคุณ วิเชียรศรี (2564) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะนักเรียนตามหลักภาวนา 4 ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่า สมรรถนะนักเรียนกลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับฉวีวรรณ คำสี (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 พบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่ 3 ตัวแปรที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประกอบด้วย ด้านคุณภาพผู้เรียน (X_1) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว (X_3) และคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว (X_2) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1) ด้านคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีการจัดกิจกรรมและดำเนินงานแนะแนวที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก เห็นคุณค่าในตนเอง มีการพัฒนาตนเองและสังคม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวางแผนด้านการศึกษา สามารถวางแผนด้านอาชีพ ปรับตัวและพัฒนาตนเองด้านเชาวน์อารมณ์ (EQ) เชาวน์ปัญญา (IQ) และความสามารถในการเผชิญปัญหา (AQ)

ซึ่งสถานศึกษานำมีการดำเนินงานด้านคุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = .78) จึงส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการคิด ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สอดคล้องกับ วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และ ปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอน ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 และสอดคล้องกับอมรรัตน์ คำหอม, ยงยุทธ ยะบุญธง และชูชีพ พุธประเสริฐ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านหลักสูตร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านวิธีการบริหาร ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

2) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง มีการบริหารจัดการงานแนะแนวอย่างมีคุณภาพเป็นระบบ ผู้บริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงานผ่านการกำหนดนโยบายการแนะแนวในสถานศึกษา มีโครงสร้างการบริหารงาน แต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบกำหนดภารกิจขอบข่ายงาน มีการประเมินผลและนำผลการประเมินมาพัฒนางาน อีกทั้งยังสรรหาครูแนะแนวที่มีคุณวุฒิทางการแนะแนวและมีคุณสมบัติอื่นที่เหมาะสมกับงานแนะแนวมาปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดมีการดำเนินงานด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = .78) จึงส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการคิด ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับวัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ปัจจัยด้านคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านคุณภาพของครูผู้สอนส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33 และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิวา เหล่าปาสี และจิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 พบว่า วัฒนธรรมองค์การในสถานศึกษาส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง มีครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานแนะแนวที่ดำเนินงานแนะแนวตามหลักการปรัชญา ขอบข่าย เป้าหมายและจรรยาบรรณทางการแนะแนวโดยคำนึงถึง ศักยภาพและความแตกต่างของนักเรียน อีกทั้งยังจัดบริการแนะแนวและส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ จัดกิจกรรมแนะแนวสอดคล้องกับบริบทของตามหลักสูตรสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมมีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งมีการดำเนินงานด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.37, S.D.= .72) จึงส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการสื่อสาร ด้านความสามารถในการคิด ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ Anup (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสำคัญของการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในระบบการศึกษาปัจจุบัน: บทบาทของครู พบว่า บทบาทของการแนะแนวและการให้คำปรึกษาของครูมีส่วนสำคัญในการสอนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยการที่ครูตระหนักถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนจะช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทั้งภายใน ช่วยพัฒนาทัศนคติของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ebizie (2016) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

ในการสอนและการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของครูมีส่วนช่วยให้นักเรียนรับรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เนื่องจากครูทราบปัญหาและแรงบันดาลใจส่วนตัว พรสวรรค์และความสามารถของนักเรียน ซึ่งใช้เป็นข้อมูลที่เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียน ซึ่งเป็นบทบาทครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาต้องตระหนัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรแนะนำให้ครูแนะแนวส่งเสริมให้นักเรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเอง และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ให้ผู้เรียนสำรวจตนเอง ระบุบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้เรียนสำรวจตนเองด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจด้านการศึกษา

2. ครูแนะแนวควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ สามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างชัดเจนและมากขึ้น

3. สถานศึกษาในสังกัดควรมีการพัฒนางานแนะแนว โดยจัดให้มีโครงสร้างการบริหารจัดการแนะแนว มีคณะกรรมการพร้อมทั้งกำหนดบทบาทและภารกิจที่ชัดเจน มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานที่เพียงพอ เอื้ออำนวยให้มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในด้านอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ถูกต้องสามารถนำไปใช้ได้ทั่วไป

2. ควรศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสังกัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลและหาระดับคุณภาพแท้จริง

3. ควรมีส่งเสริมขยายผลแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการแนะแนวไปสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบขอบคุณ ดร.นิวัตต์ น้อยมณี ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.กัญภร เอี่ยมพญา ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, สำนักงาน. **แผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.** (ออนไลน์) 2564 (อ้างเมื่อ 26 ธันวาคม 2565). จาก http://www.spm18.go.th/itaspm18/file/58510204820220709_232651.pdf.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. **การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559.

ฉวีวรรณ คำสี. **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอกบินทร์บุรีจังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2560.

ทดสอบทางการศึกษา, สำนัก. **คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3).** นครปฐม: สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554.

ทิวา เหล่าปาสี และจิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. “วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1,” **วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย** 9, 1 (มกราคม–มิถุนายน 2560): 286-298.

มนตรี อินตา. **การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนางานบริการแนะแนว ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2562.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. **การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564.

วัชรินทร์ ยศรุ่งโรจน์. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 33,” **วารสารพิฆเนศวร์สาร**. 13, 1 (มกราคม–มิถุนายน 2560): 97-115.

วิเชียร จงดี. **การศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2561.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2553

อรินทรา อยู่หลาบ. **การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2560.

อมรรัตน์ คำหอม, ยงยุทธ ยะบุญธง และชูชีพ พุธประเสริฐ. “การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต,” **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต**. 14, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2561): 75-89.

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล. **การวิจัยทางการศึกษา: แนวคิดและการประยุกต์ใช้.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2562

อธิคุณ วิเชียรศรี. **แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะนักเรียนตามหลักภาวนา 4 ของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนวิเศษเมืองทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2564.

Anup, Baugh. “The importance of guidance and counseling in present education system: Role of the teacher,” **International Journal of Advanced Educational Research**. 3, 2 (March 2018): 384-386.

Ebizie, Elizabeth Nkechi. “The Role of Guidance and Counselling in Effective Teaching and Learning in Schools,” **International Journal of Multidisciplinary Studies**. 1, 2 (October 2016): 36-48.

RJSH
RATTANAKOSIN JOURNAL OF
SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY RATTANAKOSIN
e-ISSN: 2730-4116 Volume 6 Issue 1 (Jan – Apr 2024)

วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งรัตนโกสินทร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2567)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

The Strategic Leadership of Administrators Secondary Schools in Bangplee District Under Samutprakan the Secondary Educational Service Area Office

วธิดา ศิริประสาท[1*] และ อัศวิน เสนีชัย[2]

Watida Siriprasat[1*] and Atsavin Seneechai[2*]

[1,2]บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

[1,2]Graduate School , Bangkok Suvarnabhumi University

[*]Corresponding author, email: watidasiriprasat@gmail.com

Received: 23 Feb 2024, Revised: 24 Mar 2024, Accepted: 30 Mar 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี จำนวน 234 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.997 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study the level of the strategic leadership of administrators of secondary schools and to compare the level of the strategic leadership of administrators of secondary schools in Bangplee district under the secondary educational service area office Samutprakan, classified by gender, education level, work experience, and school size. The sample group is 234 teachers in secondary schools in Bangplee district, using Krejcie and Morgan table and simple random sampling. Data collection is based on a questionnaire and reliability is 0.997. The data analysis was performed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and Scheffé's post hoc comparisons Method. The research findings were 1) The strategic leadership of administrators of secondary schools in Bangplee district under the secondary educational service area office Samutprakan as a whole was at a high level. 2) The comparison of strategic leadership of administrators of secondary schools in Bangplee district under the secondary educational service area office Samutprakan was as follows: The comparison of strategic leadership of administrators of secondary schools in Bangplee district under the secondary educational service area office Samutprakan classified by school size as a whole and in each aspect was different with statistical significance at 0.05.

Keywords: Strategic leadership, Administrators in Bangplee, Administration

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายจากสภาพปัญหาวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งตนเอง องค์กร วิธีการคิด และการบริหารแบบใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (strategic leadership) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารการพัฒนาตลอดจนการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะสามารถมองเห็นภาพรวมและขอบเขตงานได้กว้างขวาง ชัดเจนเป็นรูปธรรม การมองภาพรวมในเชิงกลยุทธ์ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานและบริหารทรัพยากร

ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วรวรรษ เทียมสุวรรณ และคณะ, 2562) ด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจะต้องมีความสามารถในการมองไปในอนาคต และกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ รวมทั้งมีความสามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ เพื่อให้องค์การมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน รวมถึงมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของประเทศไทยอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (วิรันทร์รัตน์ เสือจอย, 2564) การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์นั้นเป็นการบริหารจัดการที่มีการวางแผน มุ่งกำหนดทิศทางระยะเวลา วิธีการปฏิบัติในเชิงรุก หรือเชิงป้องกันปัญหาที่มีความชัดเจน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย สามารถมองเห็นความสัมพันธ์กันระหว่างสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเชื่อมโยงในการทำงานสู่ความสำเร็จ รวมถึงเป็นการมองไกลและมองลึกในการคาดคะเนอนาคตข้างหน้าทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นการพิจารณาเชิงยุทธศาสตร์เพื่อนำมาวิเคราะห์ทางเลือกวิธีการทำงานให้สำเร็จอย่างชาญฉลาด กล้าแข่งขัน แสวงหาความก้าวหน้า และรู้เท่าทันสถานการณ์ (มูฟีด วาโซะ, 2564)

ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ ผู้นำที่มีทักษะหลายอย่างอยู่ในตัว ทั้งความสามารถ มุมมองความคิดและพฤติกรรมที่ผสมผสาน ทั้งเหตุผลเชิงบวกที่สามารถสร้างความสำเร็จให้เกิดกับองค์กรในแบบต่าง ๆ บริหารจัดการผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กรให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน สามารถเปลี่ยนสถานการณ์เลวร้ายหลาย ๆ อย่างให้กลับมาดีได้ สามารถแปลงกลยุทธ์ให้กลายเป็นกลวิธีได้อย่างเหมาะสม ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทาง สร้างทางเลือกและการนำไปสู่การปฏิบัติด้วยกระบวนการการทำงานที่เกิดจากการติดตามสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กรและคาดการณ์อนาคตในระยะสั้นระยะยาวได้ (ปรีดี นุกุลสมปรารถนา, 2564)

สาเหตุหนึ่งของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาสมุทรปราการ จากการสอบถามความคิดเห็นของนายวิทยา อรุณแสงฉาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาโดยตรง ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ว่ามีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษา ทั้งความรู้ ความเข้าใจ บุคลิกภาพและประสบการณ์ด้านการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการบริหารงานภายในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีการพัฒนาและส่งเสริมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้สถานศึกษาจัดทำรูปเล่มสรุปรายงานผลการจัดการศึกษาสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษาเสนอต่อต้นสังกัด ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าร่วมการอบรมและพัฒนาตนเองอย่าง

ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอตลอดมา ด้วยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษา เพราะหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะเกิดความไม่คล่องตัวและไม่เข้าใจในการดำเนินการ การปฏิบัติงาน ทำให้สถานศึกษาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายสูงสุด (วิทยา อรุณแสงฉาน, 2566) สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยเริ่มจากการเป็นผู้บริหารที่ดี มีการมองวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีการวางแผนวิสัยทัศน์ งบประมาณ แผนการจัดการศึกษา และนำกลยุทธ์ไปใช้ในสถานศึกษาจนเกิดการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน สร้างแรงจูงใจให้ครูทำงานเป็นทีม ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความรักสามัคคีในองค์กร นอกจากนี้ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และสามารถปรับตัวให้ทันต่อยุคสมัยอยู่ตลอดเวลา เพราะคุณสมบัติเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการบริหารงานภายในสถานศึกษาที่ดีและทำให้สถานศึกษาจัดการศึกษาประสบความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม (คนึงนิจ สมศรี, 2566)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษานี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ผู้นำที่มองการณ์ไกลในอนาคตถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในระยะยาวข้างหน้า เป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถคาดคะเนสร้างวิสัยทัศน์ รักษาความคล่องตัว ให้อำนาจแก่บุคคลอื่น เพื่อที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์ที่จำเป็น โดยยึดเป้าหมายและภารกิจขององค์การเป็นหลัก สรรหาวิธีการบริหารงานด้วยการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้วยเพื่อให้องค์การสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย โดยจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีและยังคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพระหว่างพนักงานด้วยกัน มันทนา กองเงิน (2554 อ้างถึงใน เกศรา สิทธิแก้ว, 2558) สมยศ นาวิการ (2551 อ้างถึงใน เกศรา สิทธิแก้ว, 2558) ปนัดดา วรกานต์ทิวัตถ์ (2555 อ้างถึงใน มนสิชา ธรรมรักษ์, 2561) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง คุณลักษณะผู้นำที่รู้จักการใช้อิทธิพล อำนาจ ศิลปะการสื่อสาร มีความยืดหยุ่น มีความสามารถที่กำหนดทิศทาง ภารกิจ วิสัยทัศน์ รู้จักใช้กระบวนการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงาน และการกระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีพฤติกรรมไปทิศทางเดียวกัน นำไปสู่การปฏิบัติที่มีศักยภาพส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. จากการสังเคราะห์ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จากการศึกษาเอกสารของแนวคิดทฤษฎีนักวิชาการ ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารได้ตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) มีความคิดความเข้าใจระดับสูง 3) สามารถนำเข้าปัจจัยต่าง ๆ 4) การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส 5) มีวิธีการคิดเชิงปฏิวัติ

3. จากการศึกษางานวิจัยของ (ฏิมากร บุ้นกี้, 2563) (สุทธิพงษ์ อันทรีบุตร, ยุวธิดา และคณะ, 2563) (ภาวิณี รุ่มรวยและพรศักดิ์ สุจริตรักษ์, 2564) (มูฟีด วาโซะ, 2564) (อำนวย มีราคา, 2564) (กันตินันท์ ยอดเกตุ และกัลยมน อินทุสุต, 2565) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจและมองเห็นความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์ก่อนนำไปสู่การปฏิบัติเปิดโอกาสให้ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนได้เสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความสมัครสามัคคีแรงบันดาลใจ การคิดนอกกรอบและมองการณ์ไกล เน้นการทำงานเป็นทีม สามารถวางแผนงานอย่างมีหลักการและเป็นระบบ มีการทำงานเชิงรุก รู้จักสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส มีทักษะไหวพริบแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและผู้เรียน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทำให้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ กลยุทธ์ และพัฒนาด้านต่าง ๆ สู่ความเป็นเลิศอย่างเป็นรูปธรรม สรุปได้ว่า งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านกลยุทธ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา

ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารที่มีความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงานโดยเฉพาะการวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับบริบท สภาพแวดล้อมในองค์กร ทำให้องค์กรดำเนินการไปสู่เป้าหมายได้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ ดังนี้

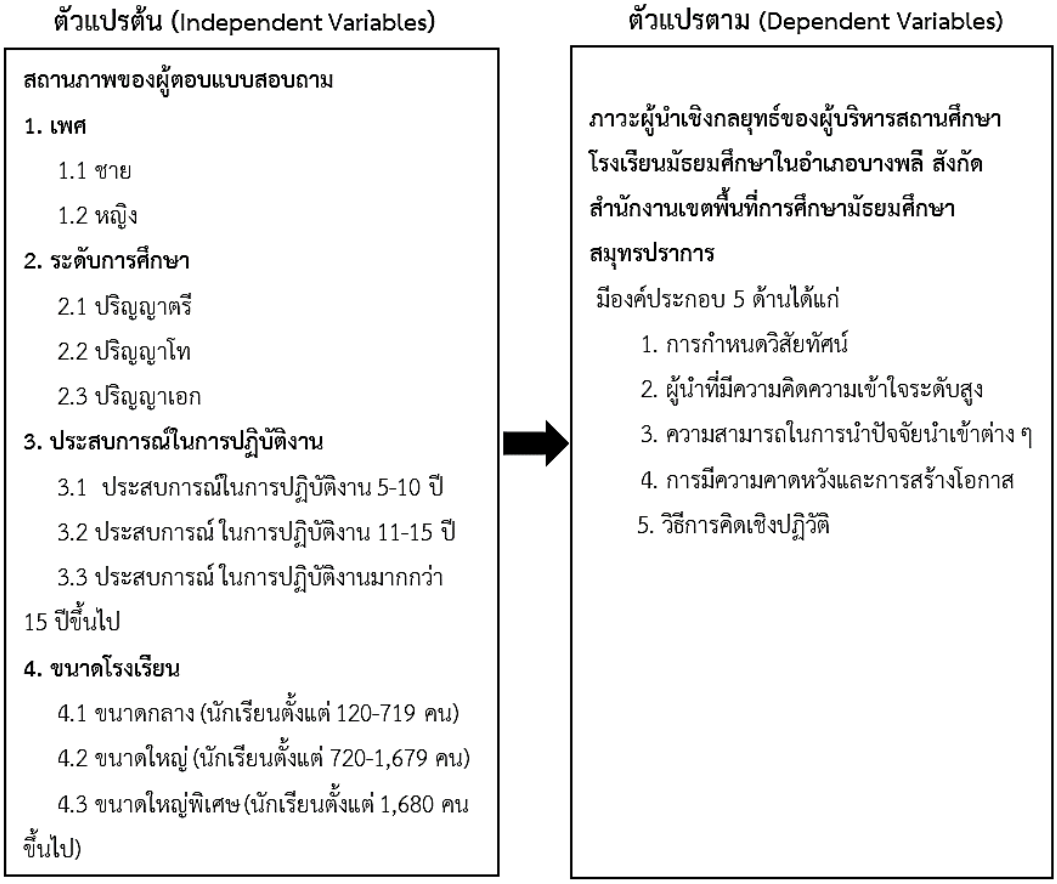

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 585 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 1) ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี จำนวน

5 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 2) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List) ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 41 ข้อ จำแนกเป็น 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

นำข้อมูลเชิงปริมาณประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ด้วยสถิติโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติ t-test ในการเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ในการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและตามขนาดโรงเรียน กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's test) แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก

จากตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = .45) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ ($\overline{X}$ = 4.30, S.D. = .47) รองลงมา คือ ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ($\overline{X}$ = 4.29, S.D. = .47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ($\overline{X}$ = 4.27, S.D. = .46)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับและอันดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
การกำหนดวิสัยทัศน์	4.27	.46	มาก	5
ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.29	.47	มาก	2
ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ	4.29	.48	มาก	3
การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส	4.29	.49	มาก	4
วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ	4.30	.47	มาก	1
รวม	**4.29**	**.45**	**มาก**	

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	Sig.
	เพศชาย (n =85)		เพศหญิง (n =149)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การกำหนดวิสัยทัศน์	4.29	.46	4.26	.47	.446	.803
ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.30	.46	4.28	.48	.358	.940
ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ	4.30	.48	4.28	.47	.376	.454
การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส	4.29	.48	4.30	.49	.071	.761
วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ	4.29	.48	4.28	.48	.195	.402
รวม	**4.29**	**.45**	**4.28**	**.46**	**.221**	**.960**

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านที่มีเพศต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การกำหนดวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.975	2	.487	2.292	.103
	ภายในกลุ่ม	49.116	231	.213		
	รวม	50.091	233			
ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	.811	2	.406	1.848	.160
	ภายในกลุ่ม	50.686	231	.219		
	รวม	51.498	233			
ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ	ระหว่างกลุ่ม	.588	2	.294	1.298	.275
	ภายในกลุ่ม	52.290	231	.226		
	รวม	52.878	233			
การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	.657	2	.328	1.400	.249
	ภายในกลุ่ม	54.208	231	.235		
	รวม	54.865	233			
วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ	ระหว่างกลุ่ม	1.239	2	.619	2.847	.060
	ภายในกลุ่ม	50.248	231	.218		
	รวม	51.487	233			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**.836**	**2**	**.418**	**2.062**	**.130**
	ภายในกลุ่ม	**46.844**	**231**	**.203**		
	รวม	**47.680**	**233**			

จากตารางที่ 3 พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามระดับการศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผลการเปรียบเทียบการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามระดับ

การศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การกำหนดวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	.226	2	.113	.523	.593
	ภายในกลุ่ม	46.865	231	.216		
	รวม	50.091	233			
ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	.718	2	.359	1.633	.198
	ภายในกลุ่ม	50.780	231	.220		
	รวม	51.498	233			
ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ	ระหว่างกลุ่ม	.851	2	.425	1.888	.154
	ภายในกลุ่ม	52.027	231	.225		
	รวม	52.878	233			
การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	.509	2	.255	1.082	.341
	ภายในกลุ่ม	54.356	231	.235		
	รวม	54.865	233			
วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ	ระหว่างกลุ่ม	.154	2	.077	.346	.708
	ภายในกลุ่ม	51.333	231	.222		
	รวม	51.487	233			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**.437**	**2**	**.219**	**1.069**	**.345**
	ภายในกลุ่ม	**47.243**	**231**	**.205**		
	รวม	**47.680**	**233**			

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในภาพรวมแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
การกำหนดวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	1.193	2	.597	2.819	.062
	ภายในกลุ่ม	48.897	231	.212		
	รวม	50.091	233			
ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	ระหว่างกลุ่ม	1.114	2	.557	2.554	.080
	ภายในกลุ่ม	50.384	231	.218		
	รวม	51.498	233			
ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ	ระหว่างกลุ่ม	1.014	2	.507	2.258	.107
	ภายในกลุ่ม	51.864	231	.225		
	รวม	52.878	233			
การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส	ระหว่างกลุ่ม	2.009	2	1.004	4.389	.013*
	ภายในกลุ่ม	52.857	231	.229		
	รวม	54.865	233			
วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ	ระหว่างกลุ่ม	.731	2	.366	1.663	.192
	ภายในกลุ่ม	50.756	231	.220		
	รวม	51.487	233			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**1.155**	**2**	**.577**	**2.867**	**.059**
	ภายในกลุ่ม	**46.526**	**231**	**.201**		
	รวม	**47.680**	**233**			

**P<.05

จากตารางที่ 5 พบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

จำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้เปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's method) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส	$\bar{X}$	**ขนาดโรงเรียน**		
		ขนาดกลาง (n = 14) 3.96	**ขนาดใหญ่ (n = 52)** 4.23	**ขนาดใหญ่พิเศษ (n = 168)** 4.33
ขนาดกลาง	3.96	-	-.27541	-.37426*
ขนาดใหญ่	4.23	.27541	-	-.09884
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.33	.37426*	.09884	-

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบเฉลี่ยรายคู่ของการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลทดสอบความแตกต่างเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's method) พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ แตกต่างจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง โดยที่ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการสูงกว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ การมี

ความคาดหวังและการสร้างโอกาส และการกำหนดวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการบริหารที่ทันสมัย รู้เท่าทันนวัตกรรมและเทคโนโลยี สามารถวางแผนงานกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการดำเนินงานอย่างมีหลักการและเป็นระบบ เปิดโอกาสให้โอกาสครู มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการการจัดลำดับความสำคัญมาพิจารณา มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากร มีความสามัคคีร่วมมือในการปฏิบัติงาน เน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม มีทักษะไหวพริบ การคิดเชิงสังเคราะห์ในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีการบริหารจัดการที่ทันสมัย รู้เท่าทันนวัตกรรมและเทคโนโลยี คิดนอกกรอบ คำนึงถึงวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและศีลธรรมของชุมชน เน้นการทำงานเชิงรุก เปิดโอกาสผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ กลยุทธ์ โดยนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและนำมาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผลผลิตทั้งทางปริมาณและคุณภาพ มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติและเป็นรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สร้างแรงบันดาลใจ มีเมตตากรุณากับผู้ใต้บังคับบัญชาเสมือนสมาชิกในครอบครัว และประเมินผลการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับ (ฏิมากร บุ้นกี้, 2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า บทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก สอดคล้องกับ (สุทธิพงษ์ อันทรีบุตร, ยุวธิดา ชาปัญญาและวิชิต กำมันตะคุณ, 2563) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ (ภาวิณี รุ่มรวย, 2564) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ (มูฟีด วาโซะ, 2564) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ (อำนวย มีราคา, 2564) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ศรีสะเกษ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ศรีสะเกษ

นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ (กันตินันท์ ยอดเกตุ และกัลยมน อินทุสุต, 2565) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตนวลจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความพร้อมในการบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม รู้เท่าทันนวัตกรรมและเทคโนโลยี เน้นการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับ (อำนวย มีราคา, 2564) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ศรีสะเกษ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศ อายุและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11 ศรีสะเกษ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์และสุรินทร์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ (กันตินันท์ ยอดเกตุ และกัลยมน อินทุสุต, 2565) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มสหเขตนวลจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นผู้ที่มีการวางแผนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา สามารถหาเทคนิคและวิธีการที่แปลกใหม่ในการบริหารงานให้ทันสมัย รู้เท่าทันนวัตกรรมและเทคโนโลยี สามารถวิจัยและนำผลมาพัฒนาสถานศึกษา โดยคำนึงถึงวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและศีลธรรมของชุมชน และมีความรัก ความภาคภูมิใจ ความเอื้ออาทร เป็นกันเองต่อผู้ใต้บังคับบัญชา กระตุ้นการทำงานทำให้ที่ให้ฝ่ายต่าง ๆ ได้ทำงานร่วมกัน สามารถถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติงานเชิงสร้างสรรค์

เกิดเป็นแนวคิดใหม่ สามารถแก้ไขปัญหา และมีความสามารถในการติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่อันดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีอุดมการณ์ในการทำงานที่ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และเพิ่มทักษะการคิดนอกกรอบ การมองการณ์ไกลอย่างกว้าง ๆ ที่ชัดเจนมากขึ้น

1.2 ผลจากการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาส มีค่าเฉลี่ยอยู่อันดับที่ 2 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มทักษะและการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นสถานศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นด้านต่าง ๆ

1.3 ผลจากการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่อันดับที่ 3 รองจากสุดท้าย ผู้บริหารควรนำอุปสรรค หรือสภาพการณ์ภายนอกมาพิจารณาเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบางพลี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

กันตินันท์ ยอดเกตุ และกัลยมน อินทุสุต. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตนวลจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12 (2), 83-89.

เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ฏิมากร บุ้นกี้. (2563). *การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ปนัดดา วรกานต์มิวัตถ์. (2555). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ปรีดี นุกุลสมปรารถนา. (2564). *คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership).* https://www.popticles.com/business/strategic-leadership-characteristics/.

ภาวิณี รุ่มรวย และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 22(1), 210-225.

มนสิชา ธรรมรักษ์. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริการสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มันทนา กองเงิน. (2554). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มูฟีด วาโซะ. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี*. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัยะลา.

วรวรรษ เทียมสุวรรณ, วัชรพล วิบูลยศริน, ศิโรจน์ ผลพันธิน และเหม ทองชัย. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 Strategic Leadership in the 21st Century. *บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*. 15(2), 219 – 231.

วิทยา อรุณแสงฉาน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 28 เมษายน 2566.

วิรันทร์รัตน์ เสือจอย. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมยศ นาวีการ. (2551). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ Strategic Management* (พิมพ์ครั้งที่ 3). บรรณกิจ 1991.

สุทธิพงษ์ อินทรบุตร, ยุวธิดา ชาปัญญา และวิชิต กำมันตะคุณ. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารมหาวิทยาลัยร้อยเอ็ด,* 15(1), 3-25.

อำนวย มีราคา. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่11 ศรีสะเกษ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์และสุรินทร์. *วารสารวิชาการ มจร,* 6(1), 134-144.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement,* 30(3), 607 – 610.